

POROČILA

SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

LETO 2015 • LXVIII • ŠTEVILKA 3

FRANČIŠEK NAS POZIVA K EKOLOŠKI OSVEŠČENOSTI

VSEBINA

Iz generalne kurije	3
Pismo generalnega ministra ob prazniku sv. Frančiška	
Frančišek nas poziva k ekološki osveščenosti	3
Iz provincialata	6
Pismo provincialnega ministra ob prazniku sv. Frančiška	
Biti v blagoslov	6
Iz tajništva province	10
Zapisnik 18. redne seje provincialnega definitorija	
– definitorialni kongres 2015	10
Zapisnik 19. redne seje provincialnega definitorija	12
Iz vzgojnih hiš	14
Obvestilo o odhodu novinca	14
Duhovne vaje v Lurdu in zaobljube	14
Dogajanje v klerikatu	16
Iz življenja in dela province	18
Iz samostana na okljuku reke Krke	18
Bosna in Međugorje z MzM-jem 2015	20
Teološki izzivi	28
Simpozij o Frančiškovih virih	28
Frančiškovi viri, izziv virov	29
O duši Evrope ali Evropa med protestantizmom in Mediteranom	33
Pastoralni izzivi	33
Pastoralni napor	35
Raznoterosti	36
»Sestra in mati zemlja«	36
Provinca je v nevarnosti	37
Slovo od Gorice 1915	38
... in naj molijo za rajne	39
+ p. Bruno (Jožef) Korošak	39

Poročila leto 2015 (LXVIII) številka 3

Izdala: Slovenska frančiškanska
provinca sv. Križa
Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

Ureja: br. Janez Papa
Odgovarja: p. Marjan Čuden
Redni sodelavci: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar,

Grafična priprava: Tina Bruno, ZBF
Tisk: Demat d.o.o., Ljubljana

Pismo generalnega ministra ob prazniku sv. Frančiška

Frančišek nas poziva k ekološki osveščenosti

Dragi bratje, Gospod naj vam da mir!

Stem pozdravom, ki nas ga je naučil sv. Frančišek, se obračamo na vas v tem pismu ob začetku svojega mandata.

Kot generalni definitorij vam želimo predvsem reči, da name-
ravamo z vsemi svojimi močmi odgovarjati na klic, ki sta nam ga
naslovila Gospod in generalni kapitelj, ko sta nam zaupala to na-
logo. Skušali bomo služiti vesoljnemu bratstvu s tem, da opravljamo svojo
dolžnost, da animiramo in vodimo brate v še večji zvestobi temu, kar smo
obljubili Gospodu. Prosimo za vašo molitev in pomoč, da bomo mogli skupaj
uresničiti našo skupno poklicanost.

Ko se bliža letošnji praznik sv. Frančiška, se nam zdi pomembno, da znova
vzamemo v roke in začnemo skupaj premišljevat okrožnico *Laudato si'* »o skrbi
za skupni dom«, ki nam jo je papež Frančišek poslal prejšnje binkošti. Čutimo, da
smo k temu poklicani na dvojen način: kot vsi ljudje dobre volje, ker se je Petrov
naslednik obrnil na vse nas, in kot frančiškani, ker se vse besedilo nenehno skli-
cuje na sv. Frančiška Asiškega, celo s svojim naslovom. Sam papež upravičuje to
sklicevanje, ko pravi: »Verjamem, da je Frančišek odličen zgled skrbi za to, kar je
šibko, in za celovito ekologijo, ki jo živimo veselo in pristno« (10). Misel »celovite
ekologije« prešinja vso okrožnico in nas skuša opomniti, da ekološki problem ni
zadeva samo nekega ozkega področja, ni omejen na odnos z okoljem v ozkem
pomenu besede, kot nekakšno »vrtičkanje«, ampak zadeva celoto širnih proble-
matik, kot so pravičnost v družbenih odnosih, zavzemanje za mir, spoštovanje
življenja, kar vse je tesno povezano s problemom okolja.

Pravični odnosi med ljudmi in ljudstvi odsevajo v pravičnem odnosu z oko-
ljem, medtem ko izkoriščanje in krivica v medčloveških odnosih porajata izko-
riščanje in onesnaževanje naravnih virov. Ko govorimo o »celoviti ekologiji«,
želimo povabiti k temu celovitemu pogledu, ki naj zazna globok odnos, ki one-
snaževanje, vprašanje vode, podnebnih sprememb in izgubljanja raznolikosti
živih vrst povezuje z razpadanjem družbe, poslabšanjem kakovosti človeškega
življenja in planetarno neenakostjo. Papež sprejema celovit pogled te ekologije
in pokaže na različna okolja, v katerih se razvija; govori o okoljski, gospodar-
ski in družbeni ekologiji, ki so tesno povezane med seboj, pa tudi o kulturni
ekologiji, ki zadeva vsakdanje življenje. Papež na poseben način vabi kristjane
k »ekološkemu spreobrnjenju«, opirajoč se na prepričanje naše vere, ob tem
pa razkriva, da nam ta razsežnost naše duhovnosti pogosto manjka. »Manjka
nam torej ekološko spreobrnjenje, ki omogoči, da privrejo na dan vse posledice
srečanja med Jezusom in svetom, ki jih obdaja. Opravljati poklic varuhov Bož-
jih del je bistvena sestavina krepitve življenja. Ni nekaj dodatnega, sploh
pa ni neobvezen, drugoten pogled na krščansko izkušnjo. Ko spodbujamo k
zdravemu odnosu do stvarstva kot eni izmed razsežnosti popolnega človeške-
ga spreobrnjenja, se spominjamo zgleda sv. Frančiška Asiškega.« (n.d. 217-218).

Povzeli smo nekaj pobud iz okrožnice, da bi spodbudili vsakega od nas, če
je to potrebno, da jo znova prebere, o njej premišluje in se o njej pogovori v
bratstvu. Gre za temo, ki se nas resnično dotika kot manjših bratov, ki hodi-
mo za Gospodom po stopinjah Frančiška Asiškega.

Frančišek nas vabi, naj gledamo na stvarstvo z duhovnimi očmi, to je z očmi,
ki jih oživlja Gospodov Duh in so zato postale verujoče oči, ki zato bolje vidijo vso

**Sollemnitas
Sancti Francisci
2015**

Allissimu, oppipolerle, boy Signore

**Littere Ministri et
Definitorii Generalis
OFM**

Še mnogo drugih razmislekov bi lahko načeli in želimo si, da bi se jih lotili tako osebno kot v skupnostih, na naših bratskih srečanjih. Želeli pa bi tudi vse nas povabiti, naj skušamo ta razmišljanja prevesti v odločitve, ki se bodo tudi konkretno izvajale. Res je dobra teorija potrebna za dobro prakso, je pa tudi res, da brez prakse ostane teorija jalova. Francišek nas spominja, da ne zadošča »imeti Gospodovega Duha«, ampak da je potrebno tudi »njegovo sveto delovanje«. Če se ozavestimo, da je voda dragocena dobrina, se mora to tudi pokazati v osebni in skupnostni disciplini, ki se skuša ogibati nepotrebnemu razsipavanju z vodo, do katerega zlahka prihaja v nekaterih deželah. Če premišljujemo o pretirani porabi energije, kar je vir onesnaževanja, mora to vplivati tudi na osebno in skupnostno uporabo elektrike, ogrevanja, klimatskih naprav ali naprav za hlajenje. Če se informiramo o problematiki kopičenja odpadkov, zlasti plastike in naravno nerazpadljivih materialov, in o njihovem uničevanju, moramo svoje ravnanje usmeriti k uporabi materialov, ki se kot odpadki lahko razgradijo na ustrezen način. Tudi kot porabniki (ker to neizogibno tudi smo) se bomo morali naučiti pri nakupih odločati tudi upoštevajoč druge prvine etičnega značaja, ne le gospodarnosti in ugodja. Gre za zelo praktična razmišljanja, ki se lahko razvijajo dalje. Kot generalni definitorij želimo, da se to zavedanje prevede v nov življenjski slog tako v naši generalni hiši kot po vseh bratstvih reda.

Naš brat Frančišek naj nam pomaga in nas spremlja na tej poti spreobrnjenja, na katero nas papež Frančišek kliče z vso silovitostjo in nujnostjo. Naredimo vse, kar je v naši moči, vpričo pereče nevarnosti, v kateri se je znašlo stvarstvo, in vpričo potreb tolikih bratov in sester, ki prosijo za našo solidarnost in sprejem. Tedaj bomo res graditelji vzdržne in bratske prihodnosti miru za naš skupen dom in za vse nas.

Gospodov blagoslov naj pride na naša bratstva in na vsakega od nas kot znamenje njegove navzočnosti v občestvu in ljubezni.

vaši bratje iz generalnega definitorija:

Fr. Michael Anthony Perry

Fr. Michael Anthony Perry, ofm (gen. min.)

Fr. Julio César Bunader, ofm (gen. vikar.)

Fra Caoimhín Ó Laoide, ofm (gen. def.)

Fr. Ignacio Ceja Jiménez, ofm (gen. def.)

Fr. Nicodème Kibuzehose, ofm (gen. def.)

Fr. Lino Gregorio Redoblado, ofm (gen. def.)

Fr. Ivan Sesar, ofm (gen. def.)

Fr. Lóránt Orosz, ofm (gen. def.)

Fr. Valmir Ramos, ofm (gen. def.)

Fr. Antonio Scabio, ofm (gen. def.)

Fr. Aidan McGrath, ofm (gen. tajnik)

Generalna vizitacija bo potekala po sledečem razporedu:

19.10.2015	NOVA ŠTIFTA
20.10.2015	SVETA TROJICA
21.-22.10.2015	MARIBOR
9.-10.11.2015	NAZARJE
11.11.2015	KAMNIK
12.-13.11.2015	NOVO MESTO
23.-24.11.2015	BREZJE
25.11.2015	LJ-ŠIŠKA
26.11.2015	LJ-BEŽIGRAD
27.11.2015	LJUBLJANA
30.11.-1.12.2015	LJ-VIČ
2.-4.12.2015	LJ-CENTER
7.-8.12.2015	SVETA GORA
9.-10.12.2015	NOVA GORICA-KOSTANJEVICA
11.12.2015	KOPER

Generalni vizitator se bo najprej srečal z gvardijanom in nato z ostalimi brati. Sledilo bo skupno srečanje vseh bratov v skupnosti. Skupno sv. mašo bo vodil gvardijan, generalni vizitator pa bo somaševal in imel nagovor v hrvaščini.

Pismo provincialnega ministra ob prazniku sv. Frančiška

Biti v blagoslov

Dragi bratje in sestre, naj vam Gospod da svoj mir!

Danes je praznik sv. Frančiška in zato priložnost, da nam ta Božji trubadur, ob katerem se navdušujemo, ponovno spregovori z novostjo in svežino svoje svetosti. Sveti Frančišek je k ljudem prihajal kot blagoslov. Vsak, ki ga je srečal in poslušal, je doživel druženje z njim in njegovo govorjenje kot dotik Boga, kot blagoslov.

Po zgledu tega Frančiškovega pristopa vam pišem pismo v želji, da nad vas prikličem božji blagoslov. Najprej nad vas bratje, ki se posvečujete s svojim redovnim življenjem v Sloveniji, blagoslova želim bratom v Ameriki, ki delujejo v Združenih državah Amerike in v Francoski Gvajani, ter bratom v Avstraliji, še prav posebej pa bolnim in ostarelim bratom.

Bratje, naj vas Gospod varuje, obrne naj svoje obličje k vam in vam da svoj mir! Slovesno praznujte današnji god sv. Frančiška, da se ob praznovanju prebudi v vas hvaležnost za poklicanost in prvotni ideal redovnega življenja.

Sveti Frančišek je izbral Boga za svojega Očeta, Cerkev pa si je izbral za svojo mater. Očaran je bil nad Kristusom, v isti meri pa je bil očaran tudi nad Cerkvijo, ki je Kristusovo skrivnostno telo. Cerkev je zgodba ljubezni. Je lepa, sveta, grešna, a čeprav taka, jo je sv. Frančišek neizmerno ljubil.

Bratje in sestre, želim vas blagosloviti s to Frančiškovo ljubeznijo do Cerkve, saj nam samo ta ljubezen združena z močno vero podari spoznanje, da smo vsi ena družina, da je Cerkev naša mati in ne zgolj nekakšna organizatorka našega življenja. Ne administratorki, ampak materi verjamemo, ko reče: „Ti si moj ljubljeni otrok, nad teboj imam veselje!“ (Mt 3, 17). Cerkev te besede vsakemu izmed nas ljubeče izgovarja tudi danes, ko z milino in predanostjo zatrjuje: „Človek je pot Cerkve!“

Cerkev ne vidi v človeku le njegovih pravic in dolžnosti, ampak predvsem živo Božjo podobo. Vsakega sprejema kot brata in ne kot tujca, še manj kot tekmeca ali sovražnika. Za Cerkev ni manj ali bolj pomembnih življenj, zato prepoznamo njeno ljubečo skrb za človeka, ko nam govori: proč z nasiljem, varujmo življenje, revščina je krivica, dejavno vstopimo v reševanje begunskega vprašanja, dajmo otrokom varnost, ohranimo stvarstvo, ne bojte se Kristusa, spreobrnite se...

Tudi v leto božjega usmiljenja nas želi Cerkev popeljati iz resnične skrbi za človeka, ki je njena pot. Papež Frančišek je to leto, ki se bo začelo letos na praznik Brezmadežne, napovedal z besedami: „Želim spodbuditi Cerkev pri njenem poslanstvu prinašati vsakemu človeku evangelij usmiljenja. Prepričan sem, da celotna Cerkev potrebuje usmiljenja, saj smo vsi grešniki. *Nihče ne more biti izključen iz Božjega usmiljenja. In Cerkev je dom, ki sprejme vsakogar in nikakor ne zavrne. Bog vedno odpušča, zato ga nikoli ne smemo nehati prositi odpuščanja!*“

Leto božjega usmiljenja bo imelo bogato vsebino. Pod vidikom sv. Frančiška pa vam vsebino tega leta predstavljam z odlomkom iz knjige Eloia Leclerca: „Frančišek reče bratu Leonu: ‚Svoj pogled obrni k Bogu. Občuduj ga. Zahvaljuj se mu zaradi njega samega. Prav to se pravi imeti čisto srce. In ko si potem obrnjen k Bogu, se ne sprašuj več, kako si pri njem zapisan. Žalost, da nisi popoln, in to, da si grešnik, je še vedno človeško čutenje, preveč človeško. Svoj pogled moraš dvigniti višje. Obstaja Bog, neskončnost Boga in njegov nespremenljivi sijaj. Čisto srce je tisto, ki ne neha častiti živega in resničnega Gospoda. Globoko se začne zanimati samo zanj in seje sredi vse te naše bede sposobno uglasiti na večno nedolžnost in večno božje veselje!‘“

Bratje in sestre, naj bo v letu božjega usmiljenja vaša duša blagoslovljena najprej z globljim zanimanjem in navdušenjem za Boga, nato s spreobrnjenjem in nazadnje s spovedjo, pri kateri boste slekli starega človeka in oblekli

novega. V svojem imenu in v ime-

nu sobratov vam obljubljam

molitev, da boste uvideli in

spoznali, da Bog grešni-

kov ne sprejema z udar-

ci, ampak z objemi in

poljubi kot oče izgu-

bljenega sina. Mo-

lili bomo, da boste

imeli pogum pre-

stopiti prag spove-

dnice, še posebej,

če tega že dolgo

niste storili. Bratje

duhovniki, za vas pa

prosim blagoslova,

da bi bili v tem letu še

posebej zvesti in preda-

ni služabniki zakramenta

sprave in služabniki božje-

ga usmiljenja.

Cerkev kot dobra mati

vzgaja, vabi, spodbuja in

nagovarja še na drugih

področjih. V tem času

posebno skrb name-

nja družini. Redno

zasedanje ško-

fovske sinode,

ki bo potekala

skoraj ves leto-

šnji oktober, bo

namenjeno temu

vprašanju. Prosim vas, da prizadevanje škofov vsega sveta podprete s svojo molitvijo. Frančiškovi bratje želimo biti z družinami eno srce in ena duša. Beseda družina je vpisana v našo kri in naše samostanske skupnosti se imenujejo redovne družine. Vemo in doživljamo, da je ta beseda sveta. Naj bodo zato naše samostanske in vaše družine blagoslovljene. Naj bo v njih domačnost, ki je bila Jezusu tako ljuba. Našel jo je pri Mariji, Marti in Lazarju in v vsaki družini, ki ga povabi v svoj dom. Prihaja, da bi jo blagoslovil s svojim prijateljstvom in veseljem do življenja.

Nam redovnikom je Cerkev namenila leto posvečenega življenja, da bi se bolj zavedli lepote svoje poti. Šli smo za Jezusom, ker nas je pogledal in vzljubil (prim Mr 10, 21). Ta Jezusov pogled je bil za nas luč, ljubezen in resnica. Pogled lahko spremeni življenje, začne pogovor in pretrese usodo. Takšna je bila za nas čudovita moč Jezusovega pogleda in tako se je začela zgodba našega poklica. Danes, na praznik sv. Frančiška se za ta pogled zahvaljujemo in hkrati prosimo: „Najvišji, Veličastni Bog, blagoslovi našo frančiškansko provinco z novimi poklici!“ Nameni svoj pogled izvolitve mladim, ki bodo očarani od tvoje lepote hodili za teboj s koraki sv. Frančiška.

Dragi bratje in sestre, prosim vas, da molite za nove duhovne in redovne poklice. Pri tem vam lahko pomagajo zgibanke, ki jih boste danes prejeli ob izhodu iz cerkve, na klopih v cerkvi ali pa na policah za verski tisk. Za duhovne poklice molimo, ker verjamemo Jezusovim besedam: „Prosimo in vam

bo dano!“ (Lk 11, 9). Molitev ogreva duhovni poklic in mu daje, da raste in vztraja do konca. Molitev izprosi mladim razumevanje, da je poklic, ki ga čutijo, sodoben in nujno potreben, molitev ogreva izbrane z veliko ljubeznijo, ki jim daje moč, da lahko rečejo: „Tukaj sem, Gospod, klical si me!“ (prim. 1 Sam 3, 9).

Danes mineva eno leto od imenovanja p. Staneta Zoreta za ljubljanskega nadškofa in metropolita. Živo imam pred očmi dogodke preteklega leta, izstopa pa Stanetova prošnja, ki jo je pogosto izrekel: „Mnogi ste obljubili, da boste molili zame, ne pozabite na obljubo!“ Danes na obletnico imenovanja to prošnjo v njegovem imenu ponavljam: molimo za ljubljanskega metropolita in vse slovenske škofo, naj jih Bog blagoslovi z močno vero, trdnim upanjem in gorečo ljubeznijo, z modrostjo in duhom služenja, s svetostjo in preprostostjo. Naj bodo utrjeni v zvestobi Kristusu in naj bodo veliki duhovniki brez graje.

Ob koncu pisma naj se vam zahvalim za vse, kar za nas Frančiškove brate, naredite. Hvala vam za vaše prijateljstvo in bližino. Hvala, ker nas podpirate z darovi in s svojo naklonjenostjo. Hvala, ker se skupaj z nami trudite v Gospodovem vinogradu, predvsem pa hvala, da ste prizanesljivi do naših pomanjkljivosti in nam jih odpustate. Vašo potrpežljivost doživljamo kot blagoslov.

Bratje in sestre, želim vam, da vas Gospod blagoslovi z nemirom apostola, z močjo razdajanja, z nežnostjo Božjega Sina, z nasmehom odrešenja. Naj blagoslovi vaše srce z navdušenjem oznanjevalca in z radostjo Božjega otroka. Tako naj vas blagoslovi Gospod! Amen.

*p. Marjan Čuden
provincialni minister*

Št.: 64/2015

Ljubljana Vič, 23. junij 2015 – 4. julij 2015

Zapisnik 18. redne seje provincialnega defnitorija – defnitorialni kongres 2015

Osemnajsta redna seja provincialnega defnitorija – defnitorialni kongres – je potekal 23. junija 2015 v samostanu naših bratov na Viču v Ljubljani. Začela se je ob 9.30 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. MARJAN ČUDEN, vikar province p. AMBROŽ MUŠIČ, defnitorji province p. BERNARD GOLIČNIK, p. MARJAN ČUK, br. MIRAN ŠPELIČ, p. PEPI LEBREHT, in p. ANDRAŽ ARKO ter tajnik province br. JANEZ PAPA. Sejo smo pričeli z molitvijo v kapeli, ki jo je pripravil br. Miran Špelič. Kongres smo nadaljevali na Viču v sredo, 1. julija 2015 od 9.30 do 16. ure. V petek, 3. julija je sledil dopisni del po elektronski pošti, zaključni del pa je sledil v soboto, 4. julija 2015.

1. Sprejem zapisnika in pojasnila

Zapisnik je bil sprejet.

2. Odstop od službe defnitorja

P. Andraž Arko je podal predlog za svoj odstop od službe defnitorja zaradi objektivne odgovornosti pri minulih nastavitvah in predlogih in ob tem prebral dopis o tem.

Provincialni minister je povabil ostale člane vodstva, da so podali svoj odziv in mnenje, nato pa je povedal, da je predvsem on odgovoren za vse, sicer pa se situacije spreminjajo.

P. Andraž je še obrazložil razloge za ponujen odstop.

Sklep: Provincialni minister ni sprejel odstopa.

3. Pogovor o generalnem kapitlju

Provincialni vikar se je zahvalil provincialnemu ministru za izčrpna poročila iz kapitlja.

Provincialni minister je predstavil osnutek sklepnega besedila generalnega kapitlja: *Z veseljem evangelija gremo na obrobje*. Ko bo dokument izšel, bo seveda tudi preveden.

Naš predstavitveni film province *Panem nostrum Quotidianum* je bil lepo sprejet med kapitulariji.

»Naš« generalni defnitor je fra Ivan Sesar, nekdanji provincialni minister in magister v hercegovski provinci, profesor prava v Sarajevu.

4. Personalne zadeve, nastavitve in predstavitve

Provincialni minister je predstavil situacije po različnih hišah in pri posameznih bratih, nakar se je razvil pogovor ob posameznih primerih.

Br. Dominik Papež

Na podlagi mnenja magistra bratov z začasnimi zaobljubami, vzgojnega sveta, hišnega kapitlja frančiškanskega samostana Ljubljana - Center, defnitorija in pridobljenih številnih strokovnih mnenj o br. Dominiku Papežu, ko smo tehtali njegovo osebnostno, duhovno in redovniško primernost, se je provincialni minister odločil, da po preteku začasnih zaobljub le-teh br. Dominik Papež ne bo mogel obnoviti, ker ga ne vidimo primerne za redovniško in duhovniško življenje v redu manjših bratov.

5. Razno

Glede župnije Nova Gorica – Kapela so bili na škofiji v Kopru, kjer so sprejeli predlog pogodbe, ki jo bodo podpisali provincialni minister, župnik in gvardijan. Dodati je treba priloge o trajni izročitvi župnije, ker je na škofiji nimajo, inventarni zapisnik župnije in interno pogodbo med župnijo in samostanom.

Jeseni bo v Rimu ob letu posvečenega življenja srečanje bratov v začetni vzgoji in OFM10.

Prišla je pobuda, da bi prišli naproti državi, ki naj bi sprejela 700 migrantov ter ponudili naše samostane. Sprejeti tujce ob sodobnem preseljevanju narodov je preroško dejanje, ki ga lahko izvedemo.

6. Dopisi

Novomeški samostan prosi za posojilo njihovi župniji pri obnovi podružne cerkve na Potovem vrhu. Definitorij je odobril posojilo.

Sejo smo prekinili s kosilom ob 12.30 uri, za katerega se viškemu bratstvu lepo zahvaljujemo, in nadaljevali do 15.20. Nadaljevanje seje bo v sredo, 1. julija 2015, na Viču.

7. Nadaljevanje seje v sredo, 1. julija 2015.

Tekoče zadeve se udejanjajo.

Provincialni minister je bil na Sveti Gori, kjer se je srečal z novincema in drugimi brati. Duhovne vaje pred obljubami bodo od 31. 8. do 5. 9., najverjetneje na Košljunu, vodil pa jih bo provincialni minister.

Sledilo je več različnih predlogov za personalno razporeditev, s katero bi rešili odprta vprašanja.

8. Dopisi

Br. Boštjan Horvat je zaprosil za prejem sv. reda diakonata.

P. Viktor Papež prosi za podobe o porciunskem odpustku za razstavo v Assisiju.

Prišel je dopis glede sodelovanja redovnikov v **Stični** pri skupni stojnici. P. Andraž se bo dogovarjal naprej.

Prošnja **Nove Štifte** za denarno pomoč. Glede na mnenje SGZ se odobri.

Pomoč pri sprejemanju beguncev: Smo v dogovarjanju s p. Robinom Schweigerjem DJ in g. Imretom Jerebicem ter tudi z nadškofom Alojzijem Cviklom. Varovati je treba dostojanstvo človeka. Sklenili smo, da bomo partnerji v projektu za oskrbo migrantov, katerega nosilka je *Slovenska karitas*, in sodelovali s *Komisijo za pravičnost in mir* pri pripravi škofovskega pisma na to temo. Končno odločitev bomo sprejeli na PSP – plenarnem svetu province. Do PSP naj hiše pregledajo možnosti po naših samostanih, kje in koliko ljudi bi lahko sprejeli, kaj bi bilo treba prilagoditi.

9. Dopisni del seje v petek, 3. julija 2015 (e-pošta).

Provincialni minister je po elektronski pošti poročal o dosedanjih pogovorih s posameznimi brati glede predlogov premestitev. Pri nekaterih bratih so v samo nekaj urnih intervalih prihajali diametralno drugačni odzivi in predlogi glede njih samih.

10. Nadaljevanje kongresa v soboto, 4. julija 2015

Prisotni vsi razen p. Marjana Čuka in p. Bernarda Goličnika.

Provincialni minister je prebral pismo **br. Dominika Papeža** ob njegovem odhodu iz reda.

Sledil je pregled odzivov posameznih bratov na predloge predstavitev in postavitev končne variante.

11. Volitve in glasovanje

Sledilo je glasovanje in potrjevanje posameznih personalnih sprememb.

P. Franc Kovše je bil izvoljen za gvardijana in ekonoma v Mariboru.

P. Tomaž Hočevnar ostane župnijski upravitelj in vikar v Mariboru.

P. Silvin Krajnc je imenovan za župnijskega upravitelja ter izvoljen za ekonoma in vikarja v Nazarjah.

P. Bogdan Knavs je izvoljen za ekonoma v Šiški.

P. Bogdan Rus je imenovan za duhovnega pomočnika v Šiški.

Br. Boštjan Horvat je nastavljen na Viču, leto pastoralnega uvajanja kot diakon.

V torek, 15. septembra 2015, bo seja skupaj z generalnim vizitatorjem.

*br. Janez Papa
tajnik province*

Zapisnik 19. redne seje provincialnega definitorija

Devetnajsta redna seja provincialnega definitorija je potekala 15. septembra 2015 v samostanu naših bratov na Viču v Ljubljani. Začela se je ob 9.30 uri, udeležili pa so se je generalni vizitator fra MARKO MRŠE, provincialni minister p. MARJAN ČUDEN, vikar province p. AMBROŽ MUŠIČ, definitorji province p. BERNARD GOLIČNIK, p. MARJAN ČUK, br. MIRAN ŠPELIČ, p. PEPI LEBREHT, in p. ANDRAŽ ARKO ter tajnik province br. JANEZ PAPA. Sejo smo pričeli z molitvijo v kapeli, ki jo je pripravil p. Pepi Lebreht.

Na začetku nas je generalni vizitator pozdravil in na kratko orisal svoje delo in pričakovanja.

1. Sprejem zapisnika in pojasnila

Zapisnik je bil sprejet.

2. Personalne zadeve

Na vikarja v Šiški smo na definitorialnem kongresu pozabili. Predlagan in izvoljen je bil p. Gregor Kos.

3. Plenarni svet province

Po pregledu dnevnega reda PSP je bil le-ta dopolnjen in potrjen. Tajnik pošlje vabilo in dnevni red PSP članom PSP.

4. Svet za gospodarske zadeve province

Provincialni ekonom p. Marjan Čuk je predstavil predloge SGZ po obravnavi prispelih prošenj in tekočih zadev. Definitorij je odobril pomoč Mariboru, Novi Štifti in Novemu mestu. Glede Kopra in Sv. Trojice še potekajo pogovori.

5. Prošnji o zaposlitvi na Sveti Gori

Definitorij je razpravljal o dveh prošnjah za zaposlitev na Sveti Gori.

6. Dopisi

- P. David Šrumpf je predlagal in lemontski hišni kapitelj je sprejel predlog, da bi ob 20.

obletnici Slovenskega katoliškega centra v Lemontu naša provinca posinovila zakonca Martina in Ano Hozjan. Družina Hozjan, predvsem seveda zakonca Martin in Ana, ni zaslužna samo za slovensko skupnost in za ohranjanje slovenstva na Srednjem zahodu ZDA, ampak tudi in v veliki meri za tamkajšnje frančiškanske skupnosti in za frančiškane, ki smo tam delovali oz. delujejo danes. Mnoga njuna prizadevanja so bila neposredna podpora samostanu, frančiškanom ter našemu poslanstvu in delu, z mnogimi drugimi dejanji pa sta posredno pomagala, da smo lahko slovenski frančiškani spoznavali in utrjevali svoje poslanstvo in ga tudi izvrševali: kot samostan oz. frančiškanska skupnost, kot Ameriške Brezje (narodno središče vseh Ameriških Slovencev), kot kraj srečevanja in druženja ter od leta 1994 tudi kot slovenska narodna župnija za Chicago in okolico. **Sklep:** Definitorij je odobril posinovljenje.

- Predstavitev našega reda in province v tedniku Družina ob letu posvečenega življenja bosta pripravila br. Miran in p. Andraž.

- Težko pričakovana monografija o imenovanju in posvečenju p. Staneta Zoreta za ljubljanskega nadškofa in metropolita bo izšla ob 1. obletnici posvečenja, 23. novembra 2015. Tajnik province se bo potrudil, da bo knjiga pripravljena za oblikovanje v doglednem času.

7. Generalni vizitator o vizitaciji in kapitlju

Za asistenta generalnega vizitatorja v Avstraliji je predlagan **Fr. Paul Smith**, provincialni minister avstralske province Sv. Duha; za ZDA je predlagan **Fr. Jozo Grbeš**, kustos hrvaške kustodije Sv. Družine.

Protokol vizitacije:

- generalni vizitator se najprej pogovori z gvardijanom
- dogovorijo se glede poteka vizitacije s posameznimi brati
- sklepno srečanje z vsemi brati
- gvardijan vodi sv. mašo, vizitator nagovori ljudstvo v hrvaščini

Provincialni kapitelj bo potekal v Nazarjah od ponedeljka, 28. 3. 2016 zvečer, do petka, 1. 4. 2016.

Tema kapitlja: generalni vizitator jo bo pre-

dlagal po vizitaciji, ko bo bolje poznal provinco. Vsekakor pa bo treba upoštevati tudi dokumente generalnega kapitlja.

Po dogovoru bratov iz Avstralije bo njihov predstavnik na provincialnem kapitlju p. Ciril A. Božič.

Naslednja seja definitorija z generalnim vizitatorjem bo 26. 1. 2016 na Viču.

Potrjena je bila tudi časovnica glede volitev provincialnega ministra in odposlancev kapitlja.

Logo kapitlja bo sestavljen iz loga za leto usmiljenja.

8. Razno

- 23. 11. 2015 ob 10. uri bo v Centru sv. maša ob obletnici škofovskega posvečenja p. Staneta.
- Za misijonarje usmiljenja so predlagani: p. Polikarp, p. Pepi, p. Franc Kovše, p. Silvin, p. Andraž, p. Ambrož, p. Lavrencij in p. Marko.

Prihodnja seja bo v ponedeljek, 28. septembra 2015 ob 9.00, na Viču.

Sejo smo sklenili s kosilom ob 12.30 uri, za katerega se viškemu bratstvu lepo zahvaljujemo.

*br. Janez Papa
tajnik province*

NOVICIAT

Obvestilo o odhodu novinca

V imenu provincialnega ministra p. Marjana Čudna, vam sporočam, da se je Alen Ušaj po dolgem razmišljanju in molitvi odločil, da ne bo prosil za vstop v naš red s prvimi začasnimi zaobljubami. Čuti, da ni poklican za življenje frančiškana.

Alen torej zapuša noviciat in našo provinco.

Z molitvijo in dobrimi željami ga spremljamo, da bo našel pot, na katero ga kliče dobri Bog

v Jezusu Kristusu. Želimo mu obilo blagoslova in smo mu hvaležni za tisto dobro, ki smo ga od nje ga prejeli in z njim delili.

Tisti, ki smo imeli milost poklicanosti v OFM, pa našo poklicanost še naprej navdušeno živimo, delajmo za duhovne poklice, zanje darujmo žrtve ljubezni in zaupno molimo.

*Mir in dobro!
P. Pepi, magister novincev*

JUNIORAT

Duhovne vaje v Lurdu in zaobljube

Letos smo začasno zaobljubljeni bratje z magistrom preživeli posebne duhovne vaje v Lurdu. Te so bile posebne, ne samo zato, ker jih tokrat nismo preživeli z našimi vrstniki iz ostalih dveh vej reda manjših bratov (minoriti in kapucini), ampak ker smo letos imeli posebno milost preživeti jih z našimi brati, ki so že slovesno zaobljubljeni, pod duhovnim vodstvom patra Edvarda Kovača in kasneje tudi patra provinciala Marjana Čudna.

V teh dneh od 25. do 31. avgusta smo se kot romarji sprehodili čez kraje, ki jih je s svojo prisotnostjo posvetila Brezmadežna Mati, in se kalili v bratstvu ter sodelovali pri tamkajšnjih pobožnostih. Pater Edi nam je odkrival kako naj iščemo Besedo in jo uresničujemo v vsakdanjem življenju. Dotaknil se je tudi največje ovire za vero v današnjem svetu, to je trpljenja. Spodbujal nas je tudi naj vztrajamo v svojem poslanstvu in poklicanosti. Pater provincial pa je razjasnil kako je manjši brat prerok v današnjem času.

Poleg tega smo začasno zaobljubljeni bratje 29. avgusta pred lurško votlino opravili začasne zaobljube do praznika Marijinega rojstva v slovesnem obredu s petimi hvalnicami. Lurška votlina je tako odmevala z besedami naših obljub v slovenskem jeziku.

Po nekaj dneh običajnega bratskega življenja pa smo se 8. septembra odpravili na še eno romarsko pot na Sveto Goro. Tokrat smo bratje (Melhior, Benedikt in Damjan) znova pred Marijo izročili začasne zaobljube za eno leto v roke patra provinciala, saj je želel, da bi v prihodnje vsi obnavljali zaobljube na mali šmaren. Potem smo se pridružili slovesnim večernicam in maši, pri kateri je naš novinec Jan Dominik Bogataj prvič izrekel svoje začasne zaobljube in se zavezal da bo »služil Bogu, Cerkvi in ljudem« v naši provinci Svetega križa. Novozaobljubljeni brat je v hudomušni zahvali prikazal svojo pot kot ministrant in 'nevarnost', ki jo predstavlja ta služba za razvoj duhovnega poklica, v smislu, da je njegova bela ministrantska obleka s kapuco sčasoma »zarjavela«.

br. Melhior Grošelj

Dogajanje v klerikatu

Počasi se že približujemo »letu Božjega usmiljenja«, ki ga je napovedal papež Francišek, medtem ko se leto »posvečenega življenja« še ni izteklo. Prav zato smo v preteklem obdobju še nadaljevali z mini misijonih po župnijah.

Sicer pa smo se v letošnjem poletju angažirali tudi na Ministrantskem taboru, ki so ga v okviru sveta za poklice izvajali naši bratje. Tabor je potekal v našem samostanu v Centru. Tako so ministranti, ki so sicer tudi spali v samostanskih sobah za goste, ob nas okušali samostansko življenje ob molitvi in spoznavanju samostana in naših dejavnosti. Skupaj pa smo se tudi odpravili po župnijah in cerkvah v centru naše prestolnice, na kopanje v Atlantis in seveda tudi preko Tromostvoja k maši, ki jo je daroval nadškof p. Stane v svoji zasebni kapeli.

V avgustu je br. Boštjan Horvat imel pripravo na slovesne zaobljube in sicer tri tedne v našem samostanu v Novem mestu, po duhovnih vajah v Lurdu pa še v Franciškovih krajih in sicer na La Verni in v Assisiju. Bratje Damjan, Melhior in Andraž pa smo se v okviru popotnega Franciškovega tabora podali na peš romanje iz Ljubljane na Sveto Goro. Nekaj prav posebnega pa so bile duhovne vaje v Lurdu, ki smo jih imeli skupaj z ostalimi brati province (več o tem br. Melhior v svojem prispevku!) konec avgusta: hvala voditeljema p. Ediju in p. provincialu, pa seveda komisarju p. Petru za celotno organizacijo!

V zadnjem času smo imeli tudi nekaj sprememb. Tako smo se tik pred velikim šmarnom poslovili od br. Dominika Papeža. Iz klerikata je v začetku septembra odšel br. Boštjan Horvat, saj je dobil svojo prvo »kočijo« in sicer na Vič, kjer bo kot (bodoči) diakon deloval v župniji. Br. Benedikt še vedno ostaja v mariborski skupnosti, a v povezanosti s klerikaško skupnostjo, saj se enkrat mesečno udeležuje srečanj. Novi član klerikata pa je po svojih prvih zaobljubah na mali šmaren postal br. Jan Dominik Bogataj.

»Nova« zasedba začasno zaobljubljenih bratov - Melhior, Damjan in Jan Dominik - se je skupaj z magistrom odpravila na poletne počitnice. Te so bile po navadi nekje na morju. Vendar je bila želja po spoznavanju predvsem naših samostanov na Češka in Slovaškem močnejša od namakanja v Jadranu. Tako smo od 9. do 13. septembra obiskali cistercijanski samostan Vyšší Brod in trapistovskega Nový Dvur, Nepomuk – rojstni kraj svetniškega spovednika ter seveda naše brate v samostanih Plzeň, Praga in Brno, potem pa smo se preko Velehrada, središča sv. Metoda, odpravili še na Slovaško k bratom v Trnavo in Bratislavo. Z dolge poti smo se vrnili prej utrujeni kot spočiti, a polni lepih izkustev, srečanj in bratskih pogovorov, še posebej s kleriki v Pragi in brati ter provincialom v Brnu.

z br. Bonaventurom Čapkóm in brnským škofom Františkom Radkovským

br. Damjan
v Vyšší Brodu

s praškými kleriki ob relikviji
– plašču sv. Janeza Kapistrana

cistercijani - Nový Dvur

klerikat pri cistrecijanih
v Vyšší Brodu

ministranti z nadškofom p. Stanetom

peš romanje
na Sveto Goro

POROČILA • 3/2015 • 17
ob Plečnikovi piramidi na pražských Hračanih

IZ SAMOSTANA NA OKLJUKU REKE KRKE

Naslov je povzet po knjigi Mesto na okljuku Krke, kjer je popisana zanimiva zgodovina našega mesta ob reki Krki, ki letos slavi 650 let od ustanovitve. Zastave po Glavnem trgu vihrajo vse od 7. 4. letos, ko smo obhajali dan ustanovitve (1365). Namestili smo jih tudi mi v kloštru, dokler jih niso, do sedaj še neznanci, od-tujili. Kamere so odkrile 2, ki sta s seboj prinesla lestev in izvršila svojo namero; vsa zadeva je bila prijavljena policiji in od tistega dne se ni še nič zgodilo; trenutno smo brez lepih zastav (evropske, slovenske in novomeške).

Drugače pa sem zadnji zapis zaključil z opisom popravila škode po udaru strele v zvonik na praznik Gospodovega Vnebohoda, ki je seveda že popravljena. Tudi Zavarovalnica Triglav in Cer-kveni sklad sta že poplačala svoje obveznosti.

Napovedan blagoslov obnovitvenih del se je zgodil v nedeljo, 19. 7., dan pred godom sv. Mar-jete Antiohijske, zavetnice podružne cerkve na Potovem Vrhju. Župljanka iz Petelinjeka, vasi, ki pripada Potovemu Vrhju je pri sv. maši med dru-gim povedala: »Cerkev je lahko stavba. Stavba s slavno arhitekturo, večstoletno zgodovino, mo-gočno gradnjo in bogatim zlatim okrasjem.

Ampak nobena še tako mogočna cerkev ne glede na to, kje po svetu sem se potikala, ni ta-kšna, kot je ta, ki stoji na Potovem Vrhju. To je moja domača cerkev. Tu sta se poročila moja starša, tu je sestra prejela sveti krst, tu sem od malih nog hodila k šmarnicam, tu počiva moj de-dek in ogromno mojih prednikov.

Nobena še tako velika cerkev ni tako po-membna zame kot je ta mala cerkvica v vasi Po-

tov Vrh. Tu sem gledala starejše gospe moliti rožni venec, tu sem lahko prvič brala prošnje, tu sem se naučila plesti lipco, gledala, kako se krasi božji oltar in postavlja mlajičke.

Nobena še tako velika cerkev ni tako pomembna za mojo vero kot je ta. Vsak od zbranih na Marjetinem žegnanju na Potov Vrh bi najverjetneje lahko povedal svojo zgodbo, kaj je doživel in za kaj je kdaj prosil pri sv. Marjeti.« Sam blagoslov se je izvršil po generalnem vikarju novomeške škofije prelatu Božidarju Metelku; prišlo je veliko ljudi od blizu in daleč; ob druženju po maši se je pokazalo, da so ljudje radi skupaj in so za vse zelo hvaležni.

Drugače pa se tudi na naših drugih treh podružnicah vršijo razna obnovitvena dela, ena so manjša druga malo večja. V Smolenji vasi smo po žegnanski maši ob slovesnem prazniku Marijinega Vnebovzeta blagoslovili znamenje na polju, posvečeno Sv. Družini; postavila ga je družina Božič Kranjec. Na njem piše: »Ozri se popotnik, postoj, s križa pozdravlja Jezus te tvoj. V votlini Marija z družino je svojo, izroči v varstvo družino ji tvoj.«

Tudi v klostru smo pred novo prenovo ali obnovo. Naš gvardijan br. Janez je skupaj s podjetjem Ensi – Papež, pripravil načrt obnove dotrajanega sistema ogrevanja. Še naprej se bomo torej ogrevali s toplotnimi črpalkami, ki bodo vodo prejemale iz nove vrtine. Peči, ki so bile nameščene pred več kot 25 leti so resnično doživele svojo »zasluženo upokožitev«; pionirski projekt, ki ga je izpeljal p. Peter Lavrih, takratni gvardijan in župnik, se bo torej nadaljeval. Hvala provinci in dobrim ljudem, ki bodo pomagali pri odplačilu tega projekta, da se bomo tako ob novi kurilni sezoni lahko mirneje greli in zaradi tega dobro počutili.

Ob praznovanju in obnovitvah, naj popišem še par stavkov o pastoralnem delovanju. Mestni oratorij ob koncu junija in začetku julija je bil zaseden z 200 otroki in 40 timi animatorji iz 5 župnij Novega mesta in okolice. Preko 80 otrok in mladih je bilo z br. Janezom na tradicionalnih počitnicah v Strunjanu. Slišal sem en komentar: »Tako lepo še ni bilo!« Br. Janez se je tudi podal s skupino mladih (FLM – Frančiškanska Lenartova Mladina) na nekaj dnevno počitniško druženje na otok Kaprije. Tudi br. Peter je med počitnicami močno pastoralno deloval na raznoraznih koncih, še posebej v službi osvobajanja od vplivov zla. Samo kdor vidi in se trudi začutiti stisko ljudi, ki se pustijo ujeti v zanke hudega duha, bo mogoč v polnosti razumeti službo br. Petra. Veliko ljudi lahko pričuje, da so po molitvah svobodnejši. Sicer pa je bilo veliko dežuranja tudi doma in v bolnišnici, nekaj dni pa je bilo časa tudi za dopust. Čez počitnice smo imeli nekaj porok, naj omenim le eno, ko na dan Velikega šmarna, 15.8. Poroka je privabila preko 400 svatov praktično iz vse Slovenije; zaročenca sta se do našega vrta nekaj 100 metrov pripeljala s čolnom po reki Krki. Ob letošnjem vpisu otrok v veroučno šolo smo uporabili Družinsko kartoteko, ki jo predvideva pastoralni program Pasls. Po štetju prijavitelj smo ugotovili, da nam je v veroučno šolo zaupalo otroke iz več kot 240 družin, skupaj 370 otrok. Pastoralni koledar raznoraznih dogodkov v novem pastoralnem letu se tako vedno bolj polni in bratje ugotavljamo, da ne bomo brezposelni. Br. Krizostom in br. Peter bosta v oktobru po 10 dni misijonarila v Izlakah in Kranju. Hvala za molitveno podporo.

Sanjava Krka, ki dela okljuje še naprej vabi in svoj objem zato pridite in se prepričajte. Bobri so še prisotni, zato pridite še Vi.

Br. Krizostom

BOSNA IN MEĐUGORJE Z MzM-jem 2015

MzM - motoristi za motoriste

Vsaka pot ima svoj značaj in namen. Tako se je oblikovala tudi letošnja tura z MzMjem. Želja naših prijateljev je bila že večkrat izražena, vendar so jo odrivali drugi načrti. Ko sem, po preigravanju, izluščil edini možni teden potovanja, me je nagovoril Robi iz Pobegov: »Niko, kaj pa Međugorje?« Medtem, ko se eni hvalijo z neverjetnimi številkami obiskov, se drugi podajajo tja enkrat letno, moram zase priznati, da nisem bil še nikoli. Še več, da sem lani ob pomoči poplavljenca prvič stopil v Bosno, do Cazina. Veliko ljudi se je čudilo temu, oziroma niso mogli razumeti, zato so vedno sledila temu primerna vprašanja: zakaj?, čemu?, ali ne verjameš?, kaj pa čudeži in milijoni romarjev z vsega sveta? Odkar sem se vrnil z naše poti in povem, da sem bil v Međugorju, izvabim na obraze nasmešek in zadovoljno prikimavanje. Vendar kot vse, je bilo tudi moje romanje drugačno kot je v navadi. Pravi vzgib te poti je bil 500 –letnica Frančiškanske province Sv. Križa in dejstvo, da so bratje prišli v naše kraje iz Bosne pod otomanskim cesarstvom. Hvaležnost za ta začetek je bil zadnji povod odločitve. Ni mi žal, še manj pa zaradi izbire načina in družčine.

Priprave so stekle. Z Robijem iz Škrbine si razdeliva naloge. On je prevzel logistiko, jaz pa zbiranje udeležencev. Objavimo okvirno pot, stroške in začnemo zbirati prijave. Kmalu sva ugotovila, da bo število udeležencev med 50 in 60 in v tem razponu Robi dogovarja nočitve. Zadnji dan pred odhodom sprejemem zadnjo odpoved in prijavo. Zelo zabavno opravilo. Nekdo s slabšimi živci bi rekel šokantno ali stresno. Ustavili smo se pri številki 68.

I. dan – 21. junij 2015

Nedelja, lep sončen dan po hladnem jutru. Od dvanajste ure brnijo motorji proti Novi Štifi. Pozdravljamo se znani in prijatelji, spoznavamo nove. V vseh je zaznati pričakovanje novih izkušenj in prijateljavanja. Andreji zapojemo za rojstni dan, pod lipo pa prava pogostitev. Zadnji dogovori, razdelitev skupin, vodij in zadnjih lovilcev, delitev našitkov, predstavitev potovanja s poudarkom nedeljske poti in štart. Na čelo se postavi prva skupina z Adolfom, ki jo vodi na štirikolesniku, p. Niko, Mario s kombijem, Klavdij s štirikolesnikom, David, Iva, Matjaž, Irena, Bran-

ka, Klavdij, Marko, Minka ... Drugo skupino, ki štarta malo pozneje, vodi Robi M., tretja se poda za njimi s Sandijem na čelu.

Za Dolenjo vasjo zavijemo proti Gotenici, skozi Kočevsko reko, v Štalcarje, da smo se izognili Kočevju. Lepo vijugamo mimo slapa Nežica, Fare in na Petrolu v Petrinju dopolnimo 'konjičke'. Na hrvaško stran smo prišli brez zapletov na meji. Odločimo se za prečno pot ob Kolpi, da se izognemo Delnicam. Ozka cesta, vendar zelo slikovita, nas pripelje v Brod Moravice. Naslednji cilj je bil Vrbovsko. Naša skupina malo zavozi. Ko se je začela asfaltna cesta ožiti, smo vedeli, da nas čaka makadam. In res smo bili v čudoviti pokrajini deležni 3 km 'je bela cesta'. Prispeli smo v Vrbovsko, nato pa drveli proti Ogulinu, v strahu, da smo za vsemi zaostali. Vsak na svojem koncu smo zaužili prvi počitek. Po Ogulinu je bila naša prva skupina tretja, zadnja, vendar nas to ni motilo, vsaj priganjal nas ne bo nihče. Pot do Plitvic je bila razgibana še posebej skozi nacionalni park. Cesta ozka, vijugasta, lesene odbojne ograje so ti ob srečanju z večjim avtom lahko postale 'odpiralci za kovčke'. Tako tesno je šlo. Ko pridrvi naša četica na parkirišče vhoda v park smo bili deležni velike pozornosti drugih dveh skupin. Vsi so že vedeli za našo makadam varianto. Na zunaj je bilo zaznati samo pri Branki, pa še to bolj čudno, da je imela en škorenj 'pošprican', drugega pa ne.

Ker smo eno uro bili v zaostanku, smo vzpostavili kontakt z Asimom, ki nas je s četico članov svojega kluba MK Unamotori iz Cazina čakal na meji z Bosno. Odpravili smo se naprej, spet prvi, do Priboja, nato pa v smeri Bihaća do mejnega prehoda Izačići. Čez mejo je šlo neverjetno gladko, niti za zeleno karto ni nihče vprašal. Na parkirišču so nas že dve uri čakali motoristi iz Cazina. Zelo gostoljubna poteza naših motorističnih prijateljev. Skoraj ura je minila, da se je 68 motoristov spravilo čez formalnosti na meji. Sledila je vožnja po Cazinski krajini. Asim nam je hotel pokazati svoj okraj. Ker živijo tu večinoma muslimani, je bilo lažje zdržati z mislijo, da imajo ramazan in so, tisti ki držijo, tešče od 02.30 do 21.00. Prijal je postanek v Bistruju v Cazinu za ohladitev s pivcem. Čeravno je bil to najdaljši dan v letu nam je uspelo priti v 8 km oddaljen hotel Sedra v Srblijanih šele, ko se je spustila noč. Po-

trpežljivo so nas počakali z večerjo, to se v naših hotelih ne bi zgodilo, da smo razdelili sobe in odnesli prtljago. Prvi vtis je bil za nekatere težaven, ker v sobah ni bilo luxusa štirih zvezdic (cena 15 €). Utrujenost po vožnji je temu botrovala. Ko smo dobili okusno večerjo in se postavili ob šank, pa so vse težave postale hec in zabava. Nasmejali smo se kot že dolgo ne. Zahvalili in poslovili smo se od novih prijateljev MK Unamotori iz Cazina s predsednikom kluba Asimom na čelu. Noč ima svojo moč, še bolj pa rano jutro, zato smo počasi poniknili vsak v svojo posteljo. Čakal nas je zanimiv del poti do Međugorja.

II. dan – 22. junij 2015

Jutro je vedno zanimivo živahno z motoristi. Kljub kratki noči in zgodnjemu zajtrku ob 7. uri, smo bili ob 7.30 vsi pripravljeni na odhod proti Jajcu. Na črpalki smo se veselili cene bencina, ki je veliko nižja od naše. Pot nas vodi skozi Bihać, ki smo ga prejšnji dan obšli, do Bosanskog Petrovca, skozi Ključ, Mrkonjić Grad, ob Jezeru do Jajca. Dobili smo se na velikem parkirišču pod slapom v Jajcu. Cilj je bil Franjevački samostan sv. Luke s cerkvijo Marijinega vnebovzetja, ki sta bila na drugi strani mesta pod trdnjavo. Zelo prijazen možakar je bil pripravljen s svojim kamiončkom peljati pred nami in pokazati pot. Hitro smo, z njegovo pomočjo, prišli pred cerkvijo s samostanom. Cerkev je bila med vojno porušena in počasi dobiva novo podobo. V spodnji ogromni kapeli nam je sestra pripravila za mašo. Sobratje v samostanu so me prijazno sprejeli in takoj je stekel bratski klepet o sobratih, ki jih poznamo. Gvardijan fra. Zoran Mandić je takoj povedal, da se dobro poznata z našim p. Robertom na Brezjah. Prekinilo nas je zvonjenje, saj so se naši udeleženci spraševali, če maša sploh bo. Potolažil jih je pater: » E, tako je kad se okupi braća.«

Pri maši je bilo berilo o Abrahamu, kot nalašč, da sem spregovoril o potovanju-romanju, na katerem bomo gradili medsebojne vezi in ugotavljali kaj nas čaka ob božji besedi: »Pojdi v deželo, ki ti jo pokažem.« Začelo je pripekati, da je po maši vsak iskal senco. Fra. Zoran nas je povabil v samostanski muzej kjer hranijo okostje zadnjega bosanskega kralja Stjepana. Zanimiv ogled katoliške preteklosti v Bosni. Spremljal nas je sodelavec časopisa Frančiškanskega samostana sv. Luka v Jajcu – Vjesnik. Naredili smo skupno fotografijo in opisali delovanje MzMja ter predstavili letošnje potovanje. Gvardijan fra. Zoran mi je predlagal drugo pot kot po magistrali za Bugojno: » Nema policajaca ni kamiona, cesta je odlična, samo čuvajte krave!« Najprej je bilo mnenje, da naj gre vsaka skupina kot hoče, na koncu smo se vsi zedinili za predlagano cesto fra. Zorana. Iz Jajca smo se vrnili na cesto prihoda do kraja Jezero ob lepem jezeru ter nadaljevali na Šipovo, Dragnić, Todorčić, Rasičevo, čez Kupreško polje do Kupresa. Krasna cesta, malo prometa, slikovita pokrajina, smučišča in dvakrat krave za ovinkom. Pot nas je vodila do Tomislavgrada. Naša skupina se je ustavila pri Frančiškanskem samostanu sv. Cirila in Metoda. Prijazna sestra nam je odprla cerkev in rdeča v obraz razlagala, da je igrala nogomet z 'mularijo'. Pripada skupnosti Mariborskih šolskih sester. Nekateri so jo videli pred tem v ognju nogometnega navdušenja. Seveda v nunske uniforme. Zapustili smo Tomislavgrad in hiteli do Širokega Brijega. Vročina in 360 km za nami, pred nami pa Međugorje in skrb, da ne pridemo do hotelov zopet ponoči, je obveljala demokratična odločitev za nadaljevanje poti. Peljali smo se 20 m od znamenitega širokobriješkega samostana in mi je še danes žal, da se z našo skupino nismo ustavili. Poleg šole, ki je v njem,

premore bogato zgodovino Hercegovcev, pa tudi tragično, podobno slovenski, saj so tam 12 patrov partizani strpali v zaklonišče in zažgali. Narod jih šteje med mučence komunističnega terorja.

Po 30 km smo se ustavili pred župnijsko cerkvijo sv. Jakova v Međugorju. Podobo smo vsi spoznali, saj krasi tudi letošnji našitek. Ešalon motoristične konjenice je takoj vzbudil pozornost domačinov in drugih romarjev. Da se izognemo gneči smo se odpeljali kilometer stran na parkirišče, kjer sta nas pozdravila gostitelja treh dni. V spodnji hotel blizu cerkve se je odpeljalo 41 motoristov, druga skupina 27 pa v stari del Međugorja od koder ljudje množično hodijo na Križevac. Vsi smo se razveselili zelo lepe namestitve in toplega tuša. V pričakovanju večerje smo začeli praznovati rojstni dan našega tajnika Pavla. Pred tem smo morali spremeniti načrt in obrniti dogajanje torka in srede. Ker je bila napoved za sredo zelo slaba, smo se odločili, da drugi dan, v torek, obiščemo Sarajevo in Mostar. Sreda pa bo namenjena Međugorju. Po odlični večerji je zapela harmonika. Slavljeneč si je moral igrati sam. Igor iz gostilne Mohoreč v Kubedu me je povezal z mladim lastnikom Etno kuće Tomislavom, ki je po večerji prišel po naju z Robijem, da sva si ogledala prizorišče edine skupne večerje v torek. Od Crnice, mimo ženskega Cenacola, smo po treh kilometrih prispeli do Etno kuće. Oba sva bila navdušena. Prijazen lastnik, prijazno osebje, čudovit ambient in odlična hrana ter pijača. Za po vrhu pa še izvrsten hercegovski tobak. Žal sva zamudila torto za Pavleta, ki je bila zanj veliko presenečenje. Motoristi so neverjetni. Malo pred polnočjo je harmonika utihnila. Vesele utrjeni in v pričakovanju novega jutra smo še zadnji legli k počitku. Tik pod Križevcem, s pogledom na razsvetljeno međugorsko cerkev in osvetljeno potjo na Crnico. Bil je lep drugi dan.

III. dan – 23. junij 2015

Danes je pred nami obisk Sarajeva in Mostarja. Nekateri so omenjali, da bo v Sarajevu bolj hladno kot v Hercegovini, vendar se je izkazala slutnja sprememb v segrevanju, zato smo se odločali za bolj poletno oblačenje kot se najbolj da, da ne trpi varnost.

Parkirišče pri stadionu postaja zbirališče skupnih odhodov, tako je tudi danes. Zgodnji in obilni zajtrk, zaloga vode in ob 7.30 smo pripravljeni za pot. Moram pohvaliti disciplino udeležencev, saj to pomaga, da speljemo zamišljeni program skoraj v polnosti. Od našega družinskega hotela, ki je v lasti g. Zdravka in njegove družine, se prebijamo med avtobusi romarjev z različnih koncev sveta, ko začenjajo vzpenjanje na Križevac. Pri stadionu nas že čaka spodnja skupina udeležencev. Zadnji dogovori s Sandijem in Metko, ki najbolje poznata pot, in skupine se počasi razvrstijo v potovalni postroj: prva, druga in tretja. Vmes pustimo malo razmaka. Čitluk, Rodoč in Mostar po vijugasti cesti. V Mostar prihajamo s prometno konico jutranjega hitenja na delo. Semafor za semaforjem se lovimo skozi mesto. Hvala Bogu, da še ni tako vroče. Nekako nam uspe najti izhod in se podati proti Sarajevu. Sledi pravi užitek. Široka magistralna cesta, ki si deli prostor s čudovito reko Neretvo. Ovinek za ovinkom v prijetnem jutranjem hladu mogočne reke z mnogimi elektrarnami nas pripelje do Jablaničkov jezera. Sandijeva skupina naredi postanek pri mostu iz bitke na Neretvi, nas pa, ki smo ta odcep spregledali ustavi šele črpalka v Konjicu. Kava in voda sta stalnica takih postankov, le Andreja in Joža presenečata z vedno novo škatlo domačih dobrot. Kot da imata posebne, dodatne 'kufre'. Ob 11h imamo dogovorjeno mašo pri frančiškanih v Sarajevu. Cerkev in samostan sv. Ante (Anton) sta tik nad reko Miljacko nasproti slavne Baščaršije v četrti Bistrik. Kot se bližamo središču Sarajeva tako se veča promet. Tripasovnica pa tramvaj, semafor za semaforjem in jaz spredaj, ki sem prvič v Sarajevu. Vsi pogoji, da 'zalutamo'. Ko nam na levi sledi Baščaršija je že prepozno za desno čez reko Miljacko, čeravno naj bi bili pozorni na staro Sarajevsko pivovaro. Zakrožimo ob katoliški katedrali in Baščaršiji ter poskusimo še enkrat. Tokrat nam je uspelo. Sandi nam pomaha in že se prebijamo na ozko dvorišče pri frančiškanih, ki nam gostoljubno nudijo parkirni prostor. Z

občudovanjem in nasmehom nas pozdravlja prijazni brat vratar fra. Bariša. Bil je nekaj časa v Ljubljani, zato me ne čudi, da pozna vse starejše menihe. Kdo je že govoril, da bo v Sarajevu hladno? Svet se obrača saj nas opoldansko sonce močno ogreva. Edina tolažba in upanje je bližina Sarajevske pivovare. Pred mašo nas pozdravi tudi gvardijan (predstojnik) tega mogočnega samostana fra. Ivan Šarčević, mlajši brat fra. Luka s katerim sva dve leti študirala skupaj v Ljubljani. Naenkrat kilometrski razdalje zgubijo smisel. Pripravim se za mašo in z ministrantko Ivo, najmlajšo udeleženko potovanja, pristopiva k oltarju cerkve iz prejšnjega stoletja z bogato zgodovino v ozadju. Naj pojasnim, da udeleženci potovanja niso samo kristjani, zato je udeležba pri mašah prostovoljna izbira. To je vedno predstavljeno že pred odhodom, da se ne bi kdo počutil neprijetno. Stari udeleženci to že vedo. Po maši nam prijazni in gostoljubni frančiškani postrežejo s hladno in vročo pijačo v dvoranici samostana. Sicer pa ta frančiškanska cerkev v Sarajevu slovi kot cerkev vseh 'Sarajlija', saj jo štejejo za svojo ne samo katoličani temveč tudi pravoslavni in muslimani. Posebno ob torkih in petkih se ustavijo in molijo vsak na svoj način. V prospektu, ki ga dobimo, je na koncu zapis, da sta bila frančiškanski samostan in cerkev sv. Antona, med in po nedavni vojni, središče frančiškanske navzočnosti v Sarajevu in mesto mnogih duhovnih pobud ekumenskega in medverskega razumevanja, sodelovanja in sprave ter humanitarne pomoči.

Podamo se na Bašcaršijo. Sprehod po njej, obvezni čevapčiči z vodo ali jogurtom, trgovinice, avstroogrski del, mošeje, sinagoga, katoliška cerkev Srca Jezusovega vse to nas preseli v drug čas in naredi nedavno vojsko še bolj nesmiselno. Zlo ni bilo tu navzoče. Vstopilo je od zunaj iz nepoznavanja ali nesprejemanja kulturne raznolikosti in sobivanja. Kako bogata in raznolika kultura na vsakem koraku. To mesto me res prevzame. Najbrž bo moglo preteči še veliko Miljacke, da se zgradi ponovno zaupanje med narodnostmi.

Čevapčiči so bili dobri, čeprav jih nismo jedli v najbolj slavnih lokalih. Pri sosednji mizi so uživali MK Kuhlenovci in Boris je naročal že drugo porcijo. Čas se je tu ustavil. Srečevali smo se v uličicah, izmenjali nekaj besed in hiteli naprej odkrivati skrivnosti orienta. V novejšem, avstroogerskem delu končno odkrijemo lokal kjer točijo tudi Tuborg pivo. V grlu, prvi požirek, kar zacvrči kot razbeljeno železo v vodi. Čas srečanja s Sarajevom se izteka, zato hitimo proti frančiškanskemu samostanu. Zanimivo, prej nisem bil niti pozoren, samostan s cerkvijo in Sarajevska pivovara v sosedstvu sta prav enake barve. Naključje? Poslovimo se od frančiškanov, Irena in Matjaž ter Klavdij in Jadranka pa še od svojih sarajevskih prijateljev. Počasi skozi gnečo zapuščamo mesto, ki ostaja za nami in si bo oddahnilo od ropota slovenskih motoristov. Na poti naredimo postanek z okrepčilom pri mostu na Neretvi. Tokrat smo ga vsi našli. Turisti z vsega sveta si ga ogledujejo. Srečam skupino Avstralcev in takoj se zapletemo v pogovor. Enega izmed udeležencev je začela pestiti prebava. Vzrok smo našli v čevapčičih. Imeli smo tudi okvaro na motorju, zato je Sandi ostal z njim v Sarajevu, da poiščejo rešitev. Mi pa osedlamo 'konje' in se podamo proti Mostarju po čudoviti cesti ob reki Neretvi. Pot je bila več ali manj tekoča. Dogovorjeno je bilo parkiranje pri frančiškanih v Mostarju. Njihov provincial mi je v Assisiju zagotovil, da jih bomo zlahka našli: »Najvišji toranj u gradu.« Naivno sem vprašal, če je višji od minareta in sledil je odločen odgovor: »Sigurno. Pa zna se.« In res je bilo tako. Robija sta bila že tam, ko je priromala tudi naša skupina. Vsi so odšli že do slavnega 'novega starega' mosta le nekaj minut vstran. Dobro, da je prišla naša skupina, saj je ravno takrat mlad prizadet fant jemal jakne z motorjev. Z Vojkom sva ga ustavila in mu jih strgala z rok, na kar zagledava šop ključev v njegovi roki. Stekel je stran, Vojko pa za njim. Ko mu je hotel vzeti ključke, mu je mladenič pljunil v obraz in zbežal. Tako smo rešili Jožetovo, Sekajevo in Marijino jakno. Marko in Minka sta rekla, da sta že bila tu in da bosta čuvala motorje in opremo. Na mostu je bila gneča in vreščanje. Seveda, Ribničani so sprovcirali domačina, da se je za 22 € pognal z mosta v mrzlo Neretvo. V trenutku je bil junak in požel gromski aplavz. Bil je zadovoljen on in vsa zijala. Čas se je iztekal, pa vseeno ne tako hitro, da ne bi ruknil ponujeno Mostarsko pivo najbolj prijazne kelnarce. Robi

ima prav, saj jo pozna že nekaj let. Na motorje in čim hitreje iz Mostarja, kajti v Međugorju nas že pričakujejo v Etno kući na skupni večerji. Zamujamo. Pred hotelom nas že čakata dva kombija, dva pa v spodnjem. Dogovorili smo se za prevoz s kombiji, da bi se po kakšnem kozarčku vsi varno vrnili v hotel. Kombiji so prirejeni, da sta se peljala tudi Adolf in Klavdij. Hitro tuširanje, skok v kombi in do gostitelja Tomislava.

Vse je bilo pripravljeno na čudovitem vrtu ob dišavah lavande in prijetnem hladu noči. Postrežejo zelo okusno večerjo s hercegovskimi specialitetami, odličnim vinom in pivom. Medtem dobimo po telefonu potrditev, da je Sandi že v Međugorju in so odpravili napako na motorju. Sam šef Tomi se ponudi, da gre ponje. Kmalu smo bili kompletni. Malo se je poznala utrujenost po vročih 400 kilometrih, vendar je postajal pogovor vedno glasnejši. Pavle in Adolf sta imela harmoniki s sabo, ampak v 'kufrih'. Nekdo mi je prišepnil, da sedi pri mizi nasproti harmonikaš Denis, ki ima tudi svoj band. Samo vprašal sem ga, če prinesem klavirko ali frajtonerico, pa je izbral slednjo. Šel sem k Dolfiju, vzel kovček s harmoniko in na ves glas oznanjal, da bom kar jaz igral, ker sta s Pavletom pozabila zakaj jih imata. Kovček dam Denisu, ta vzame harmoniko, spi je glaš vina na eks, potem pa vse možne viže: naše, Dalmatinske, pop, rock, popevke – noro. Motoristom se je strgalo. Vedeli smo, da je to edini večer, ki ga preživljamo v polni zasedbi. Še Slavc mu je s kitaro težko sledil, Pavel je s klavirko odnehal. Da smo jutri cel dan v Međugorju in ne bo vožnje, je vse skupaj še bolj podžgalo. Dobro, da sta bila šoferja kombijev oba Nikola. Šele ob polnoči sta začela voziti motoriste v hotel, ob dveh pa še zadnjo rundo. Denis iz Zagorja je bil za nas res pravo odkritje, bil je 'car' večera. Že prej smo se poslovili od Kazota in Neve, ki sta se zjutraj podala k prijatelju Toniju na Korčulo. V en mah smo vsi zaspali, z nasmehom na obrazu. Bil je lep večer.

IV. dan – 24. junij 2015

Danes je romarski dan, ki ga bomo preživeali vsak na svoj način, saj že delitev v dva hotela ne more imeti skupnega značaja. Vreme je, kot so napovedovali, nestabilno. Če smo načrtovali obisk slapov Kravice, nam je nebo kmalu po srečanju pri stadionu sporočilo, da to odpade. Po srečanju s sestro zakristanko v cerkvi je bila edina varianta za mašo zvečer ob 19h, ko se bomo pridružili tisočglavi množici romarjev iz vsega sveta. Ob izbiri datuma potovanja nismo vedeli, da bomo v dneh obletnice prikazanja v Međugorju. Kot že velikokrat se je tudi tokrat izkazalo, da naključij ni. Ker je danes praznik Janeza Krstnika, se vsa Bosna in Hercegovina zgrinja v Podmilačje pri Jajcu v starodavno romarsko središče tega velikega znanilca prihajajočega Odrešenika. Po pripovedovanju patrov iz Bosne se vsako leto zbere nekaj deset tisoč romarjev.

Po dogovoru, da se ob 15h zopet dobimo, smo jo odkurili v hotele, ker se je naglo bližalo neurje. Avtobusi so pod Križevcem raztovarjali romarje. Največ je bilo Poljakov, Italijanov, Korejcev in Gancev. Ko smo parkirali motorje, povejo, da so šle Marija, Marina in Franca na Crnico, kraj Marijinega prikazanja. To kar se je nakazovalo se je z močnim vetrom uresničilo, močno neurje z grmenjem in nalivom. Slap s terase nad jedilnico je zalival Nadjin motor dokler ga Zdravko ni umaknil. Trajalo je kar nekaj časa, da se je nebo zjokalo in umirilo. Ponovno je posijalo sonce, ki je vrnilo naše tri pogumne žene, premočene do kože in vse blatne. Zbora pri stadionu ob 15h ni bilo, zaokrožila pa je odločitev, da se ob 19h dobimo pri cerkvi za mašo. Med tem sta se Janez in Vida v alpskem slogu povzpela na Križevac. Romarska dolžina vzpona je dve uri, ker se moli Križev pot, onadva pa sta potrebovala 15 minut. Sam sem izkoristil dež za daljši zvočni počitek. Večerjo so nam postregli ob 17.30, da smo se v miru pripravili na odhod k maši. Malo nejeverno so ljudje spremljali meniha v kuti na velikem motorju. Po neumnosti, v strahu pred gnečo, sem parkiral pri stadionu in naglo odkorakal do zakristije kjer me je na vratih ustavil, sicer prijazen fant in zahteval celebret (potrdilo o mojem duhovništvu). Kuta in moledovanje sta pomagala, da me je spustil v zelo veliko zakristijo kjer je bila že ogromna gneča duhovnikov vseh barv in jezikov. Na ličnih klopih pod oltarjem sem našel svoj prostor. Duhovniki so še vedno prihajali in napolnili zanje urejen prostor. Površen pregled je ocenil med 250 do 300 duhovnikov. Ozrl sem se čez ramo in zaznal nekaj tisočglavo množico romarjev. Somaševanje je v čudovitem večeru vodil magister frančiškanskih bogoslovcev iz Zagreba. Sodelovanje pri maši je bilo izredno. Maša je bila v hrvaščini, s slušalkami pa so duhovniki ob prevodu sodelovali vsak v svojem jeziku. Navdušen sem bil nad odlično organizacijo hercegovskih frančiškanov. Obhajalo nas je okoli 200 duhov-

nikov. Takoj je bilo opaziti mirnost in zbranost ljudi. Po maši sem srečal tri slovenske duhovnike, med njimi tudi našega p. Benedikta iz Maribora. Prostor okoli cerkve se je praznil, pred vrati zakristije je množica pričakovala vidkinjo Vicko. Pred tem sem jo hotel pozdraviti v zakristiji, vendar me je prehitel nek menih iz Afrike, ki se je obesil nanjo. Odpravil sem se k motorju in blizu cerkve srečal Zdravka in Nadjo na motorjih. Ko sem jima povedal kje je moj konjiček, me je Zdravko povabil, da me prepelje. Nastal je pravi šov, ko sem se v kuti nerodno spravljaj na zadnji sedež. Tudi skupino pobožnih romaric sem pripravil do hudomušnega smeha. Najprej sem poskušal z nasprotni strani od tačke, pa je Zdravko komaj zadržal motor. To bi bilo smeha, če bi se prekucnila, ampak ni uspelo. Z druge strani je šlo lažje, vseeno pa se je ena gospa v kombiju, ki je obstal nasproti nas kar križala. Mislim, da so se kar oddahnili, ko je ob spretnem Zdravkovem štartu kuta zaplapolala. Z Zdravkom in Nadjo, Robijem in Eriko smo se odpravili v mraku na Crnico. Pred 34 leti naj bi se prav na ta večer Marija prikazala otrokom. Znočilo se, pot je osvetljena in vendar se je bilo kar nerodno med ostrimi skalami prebijati proti mestu kjer danes stoji ograjen kip Marije, Kraljice miru. Po opoldanskem neurju očiščen sončni zahod. Pod vznožjem kipa si najdem svojo skalco in udobno namestim. Molim za ... Tišina, mir in molitev kleče na kamnitih tleh. Mladi, stari, otroci, ljudje v najbolj ustvarjalnih letih v tišini vsak s svojo molitvijo. Mlada družina z majhno punčko se je ravno odpravljala s hriba. Oče si je dal deklico na 'štupo ramo', mati pa je sezula sandale in se odpravila bosa. Zakaj? Ali se zahvaljuje ali prosi? To se te dotakne. Ko zapuščamo Crnico in kljub pozni uri srečujemo ljudi, ki se vzpenjajo in tako nocoj vso noč, se po glavi moža, ki je prvič tu marsikaj spleta. Večino svojega življenja sem na Marijinih božjih potek. Navajen sem takih in podobnih prizorov, zgodb. Nič me ne preseneča. Ljudje bomo vedno iskali in prihajali v Materino zatočišče. To ni pogojeno z mojo vero ali nevero. Pred odhodom sem omenil, da bo vsak na svoj način doživel Međugorje. In tako je prav. Če nič drugega smo doživeli prijateljstvo, tovarništvo, veselje. Vsak je nekaj zajel in izkusil. Mislim, da smo postali bogatejši. Za kaj več, moraš tudi več dati. To je logika življenja. Večer, ki je bil zadnji je hitro minil v klepetu in pripravah na jutrišnji odhod iz Međugorja. Omeniti moram tudi prijaznost in gostoljubje naših gostiteljev v obeh hotelih. Saj razumete, so stvari, ki se ne dajo plačati z denarjem.

V. dan – 25. junij 2015

Dan državnosti tudi na Hrvaškem. Nekaj slovenskih zastavic na motorjih ponosno plapolajo, ko zapuščamo Međugorje. Nekateri so odšli že prej zaradi vikenda, s katerim so lahko podaljšali potovanje. Karmen in Đemal, Kazo in Neva, Zvonko in Nada, Sandi in Metka, Damjan in Nataša ter

Janez. Motorizem je vedno podravljanje, srečevanje in poslavljanje. Danes smo na vrsti, da se poslovimo od naše ciljne destinacije iz Međugorja. Po zgodnjem in obilnem zajtrku se poslovimo od Zdravka in njegove družine, ki nas je tri dni prijazno gostila. Konjički so otovorjeni, pomahamo v slovo in ponavljajoči obred, izogibanje avtobusom, ki množice romarjev vozijo pod Križevac, in zbor pri stadionu. Pot je dogovorjena in ne potujemo proti Pločam, ampak preko hribov masiva Biokovo. Pred tem pa še obljubljeni ogled slapov Kravice. Iz Međugorja zavijemo nazaj proti Širokemu Brijegu nato obrnemo levo proti kraju Ljubuški in po nekaj kilometrih nas smerokaz vodi do slapov. Robi pri rampi dogovori, da se lahko z motorji spustimo prav do slapov. Ne morem verjeti lepoti, ki jo zagledam: »Mini Plitvice!« Občudujemo, se fotografiramo in gledamo kako Dolfi premaguje ovire, da s kolesi štirke po centimetrih nad vodo rine do konca, še bliže kot mi z motorji. Neverjeten je. Če bi bilo več časa bi se Tone s Kevdra gotovo vrgel v mrzlo vodo. Včeraj, ko sta pospremila svojo prvošolko ob zaključku šole, sta se z Jano podala do Međugorja in se nam pridružila. Žal moramo naprej. Zberemo se na parkirišču in se podamo skozi Ljubuški na mejni prehod Crveni Grm. Naša skupina tekoče opravi mejne formalnosti in po odlični cesti nadaljuje proti Vrgoracu. Šele v Omišu izvemo zakaj nismo šli po isti cesti, saj je bil Sekaj še tam ves rdeč od jeze. Moral je odpirati usnjene kufre, ki sta jih z Marijo komaj zaprla. Po temeljitem pregledu se je štorija ponovila. Vročina, ki se je dvignila, čas kuhanja jeze podvoji. Naša skupina v Kozicah sledi smerokazu Makarska in čez Biokovo nas pelje čudovito vijugasta cesta. S pravim baletom pridrsamo do morja in po Jadranki proti Makarski in naprej do Omiša. Od Baške Vode nekaj kilometrov naprej se nam v križišču pridruži Robijeva skupina. Niti do potankosti zamišljen načrt nas ne bi tako na sekunde spravil skupaj. V Omišu poiščemo veliko parkirišče in hitro na okrepčilno kavico, vodo, sok ali vrček mrzlega pivca. Sonce ima že tako močan učinek, da tistih 5% alkohola skozi ušesa skoči ven. Preden zapustimo Omiš se poslovimo od našega bivšega predsednika Pavla, ki bo s svojo ribniško skupino in že ohlajenim Sekajem v Splitu zavil do trajekta ter si na Šolti

privoščil 'počitek' do nedelje oziroma ponedeljka.

Skupina 47 nas nadaljuje pot s postankom v Trogiru, mimo Primoštena in Šibenika do Grebaštice. To je pa Robijeva in Erikina regija, domači kraj. Povzpne se do kamnite župnijske cerkvice, z lepo urejenim parkom in pokopališčem ter počakamo, da Robi najde mežnarja, zelo prijetnega in zgovornega g. Josipa. Vse pripravi za našo zadnjo skupno mašo. Se ve, Iva je ministrantka. Ob zaključku maše, ko povem kratek program večera in se zahvalim vsem, ki so sodelovali pri organizaciji in pomagali na poti, čestitam še Ivanu in Ksenji, ki sta prav danes imela svoj srebrni poročni jubilej. Posebej Ksenjo je to tako presenetilo, da je v svojem slogu pri izhodu komentirala: P..., kdo mu je pa povedal!« Po maši Robi vse odpelje v Vodice do hotela, da si po želji ljudje privoščijo kopanje ali pa hladno pijačo ob obali. Štirikolesnika in mojo malenkost pa Erika pospremi k družini kjer že dolga leta preživljajo svoj dopust. Pobljže smo se spoznali na Sarini poroki pred tremi tedni. Srečanje je bilo prisrčno. Gospodinja je hotela pripraviti 'ribu', vendar ji je sin rekel, da moramo počakati Robija, ki se je predolgo zamudil. Ob vrnitvi, je bil čas le za panceto. »Evo ti ga na!« kaj naredi Robijeva avtoriteta, prikrajša nas za dobro ribo. Tako se tudi mi odpravimo v Vodice, da se namestimo v hotelu in pripravimo na večerjo. Med časom so popravili v naših vilah dotok tople vode. Tuširanje je res prijalo. Kot novi smo se podali na večerjo. Okusna samopostrežba nas je razvedrila, celodnevno 'švicanje' pod dalmatinskim soncem pa dehidriralo. Tekočino pa motoristi znamo nadomestiti. Po večerji z Eriko, pod hotelom ob morju, najdeva klopco za klepet in dimček v miru. Šele Lado me prikličje, ker bi se šel rad osvežit pod tuš in potrebuje ključ. Ob vhodu hotela čaka na tričetrt napolnjena Vodiška Ferata (vlakec) in Tone na ves glas dela reklamo za vožnjo v Vodice. Prej odločen za počitek, me premami vesela družba, pa hajd v prvo vrsto na ferato. Pomislek, da bi si

morda tri mesece očital, da nisem šel zraven, me posadi na sedež. Tonetu uspe do več kot zadnjega mesta napolniti vlakec. Ko spelje, se začne najbolj 'odštekana' vožnja v mestece na rivo. Ko smo prišli, smo ugotovili, da Božiček prihaja šest mesecev prezgodaj. Škljocanje aparatov ovekoveči Božičkov prezgodnji prihod z modernimi sanmi. Glavni konduktor Tone se dogovori, da se dobimo ob 23.15 pri vlakcu. Razpršimo se po Vodica in iščemo prostor, da v miru spijemo hladno pivo. Sprehod do Marine in nazaj je prav prijalen. Iz vsakega lokala druga glasba, vendar nas nobena ne pritegne do tega, da bi se usedli. Pridemo do lokala kjer je bil prostor samo notri. To nas ni mikalo. Gremo 20m naprej in že stojimo ob dekletu, ki nas vabi v popolnoma prazen in zelo prijeten lokal. Urejen je bolj za večerjo, tudi cena piva je bolj visoka. Ker pa je po 22. uri možnost sedeti le ob pijači, napolnimo dve omizji in naročimo pijačo. Ni bila izpraznjena runda in pridejo trije mladi fantje: kitara, harmonika in kontrabas. Dalmatinske pesmi nas spravijo na obrate. Fantje igrajo in pojejo, naše sodelovanje je tako vzpodbudno, da se ljudje ustavljajo pred gostilno in ta prave potegne za mizo, da se 'oštarija' polni. Spet ta MzM. Na vrhuncu sodelovanja, ko je veselje tu in našega Mariota spravi na plesne obrate in dvigne tudi druge pare, pa vse nas v višjo brzino dvigne pesem: »Večeras je naša fešta...« Marina zazna trenutek, bel robček in drug za drugim se spravimo v kačo. Fantje muzikantje poskakujejo v ritmu vzdušja, vsi sledimo njihovem žaru. Kmalu je na čelu Robi s kolesom, Marina na prtljažniku, vesela družba za njima. Vodiška ferata zvoni na cesti pred lokalom z enim polnim vagončkom, ampak ga ni junaka, ki bi v tem trenutku zapustil to pravo dalmatinsko fešto. Ferata še malo zvoni in vesela izgine v noč proti hotelu. Tričetrt potnikov, ki je plačalo povratno karto oštaja na fešti. »Čisti zaslužek je pobral baraba. Če pride jutri zjutraj pred hotel, ga lastnoročno prevrnem...« Tako je bilo slišati čez eno uro, ko smo peš kolvratili proti hotelu. Ampak nočni sprehod z morskim zrakom v pljučih je vsem prijalen. Smeh in hitra hoja sta poskrbela, da smo naenkrat prišli v hotel. V tisti tišini, ki ves čas svari: »Pššššššššš, tiše,« smo se porazgubili v sobah, da ne bi zbudili sostanovalcev. Pozna ura in spanec sta se združila v glasno in hitro spanje, da se polovi zamujeno. Ej, to pa je bil zaključek, pomislim: »Res bi mi bilo žal,« in očesne rolete zaključijo dan.

VI. dan – 26. junij 2015

Tako, pa je prišel dan slovesa. Zajtrk v vodiškem hotelu je bil obilen. Marsikdo si je pripravil tudi malico za pot, sledilo je otovarjanje konjičkov. Prva sta odšla Tone in Jana proti Splitu in na Šolto do Ribnčanov. Matjaž in Irena sta imela svoje načrte za naprej, prav tako David in Iva ter Klavdij, Mario, ki nas je spremljal s kombijem se je odpravil proti domu v Strunjan. Kar nas je ostalo smo se podali na magistralko in po njej čudovito

vijugali mimo Zadra in se za tankanje ustavili v Staremgradu na vhodu v Nacionalni park Paklenica. Tam srečamo Matjaža in Ireno, preseneti pa nas član MzMja Andrej iz Wajdušne s sinčkom Urbanom. Pristrčno srečanje, pogovor o našem potovanju in že hitimo naprej. Magistralka je res zakon. Sicer ceste v BIH in ob Jadranu, pa čez Biokovo so ceste. Slovenija je bila vedno spredaj, danes pa, po moje so se strani neba zamenjale in smo mi na jugu. To čemur smo se vedno smejali, nas je danes lahko močno sram. Saj imajo tudi oni korupcijo in druge tranzicijske bedarije, ampak vozijo se po boljših cestah kot mi. Postali smo sramota sami sebi. Ne gre mi v glavo – druga Švica. Ja seveda, samo da imamo mi dolgove tako visoke kot imajo Švicarji svoje hribe. Jame pa ja in luknje. Ni čudno, da imamo tako dobre alpiniste in jamarje.

S temi mislimi v glavi vijugamo naprej. Divje nas prehitijo trije italijanski 'mulci' z velikim ropotom. Oni so pa res prepričani, da je vsak Valentino Rossi. Minka in Marko nas vodita v zanimiv kraj nedaleč pod magistralko. Mislim, da je Lukovo. Iz lokalčka na obali majnega zaliva 'občudujemo' Goli otok. Eni so se lotili kosila, večina pa smo nadaljevali pot proti Senju. Pozdravljali smo v lokalih nameščene naše pajdaše. Robi nas je vodil do gostilne nekaj kilometrov iz Senja kjer smo se ustavili na kosilu. Dobra hrana nas ni mogla odvrniti od želje, da po šestih dneh parkira-

mo motorje na domačem dvorišču. Poslovimo se. Za isto pot smo ostali še Branka, Slavc in Vida. Ker sem zamudil odcep za Križišče, sva nadaljevala sama z Branko in malo drugače prišla na Jelenje, proti Delnicam in Bodu na Kupi kjer se je po šestih dneh 'zašpilala klobasa. Lepo in tekoče je šlo proti domu do Nove Štifte od koder smo se podali na pot.

Kaj lahko rečem? Vsi, prav vsi smo se vrnili varno domov brez defektov in poškodb. Spletla so se nova prijateljstva. Sam sem spoznal zopet celo vrsto dobrih in prijetnih ljudi. Videli smo skoraj vse kar smo si zamislili. Vreme nam je služilo. Mislim, da je bila pot vsem udeležencem všeč, da so se počutili dobro v naši družbi. Tu gre zahvala vsem, ki so se trudili z organizacijo, posebej še Robiju Umku in njegovi Eriki. Ni mačji kašelj peljati 68 motoristov na tako dolgo pot in za toliko dni, to priznajo vsi, ki se na te reči spoznajo. Motorjev je bilo 42 in dva štirikolesnika. Veseli smo bili naših dveh prijateljev paraplegikov Dolfija z Mojco in Klavdija. Upam, da je bilo tudi njim lepo z nami. Od leta 2009 je bilo to naše 7. skupno potovanje in druženje.

Dragi prijatelji, nasvidenje drugo leto, na osmem potovanju. Trasa je že narejena. Živite v pričakovanju objave. V imenu MzMja vam želim lepo, varno in z veliko kilometri obogateno poletno sezono. Hvala, da ste bili z nami.

Simpozij o Frančiškovih virih

V letu posvečenega življenja je Frančiškova konferenca pripravila simpozij o Frančiškovih virih, 9. maja 2015, v Ljubljani.

Frančiškovi bratje in sestre smo srečanje začeli s sv. mašo pri frančiškanih na Tromostovju, ki jo je ob somaševanju nekaterih bratov vodil prov. minister frančiškanov p. Marijan Čuden. Nato smo se v procesiji po Ljubljanskih ulicah napotili do minoritov pri sv. Petru.

Na simpoziju so nam spregovorili naslednji predavatelji: p. Milan Holc OFMConv – svetopi-semški viri, p. Metod Benedikt OFMCap – zgodovinski viri in br. Miran Špelič OFM – patri-stični viri. V tej številki lahko preberete prispevek drugega predavatelja:

p. Metod Benedik, OFMCap

Frančiškovi viri, izziv virov

zgodovinski pogled

Ob tem naslovu lahko takoj ugotavljamo, da vse to že poznamo, ne bomo zvedeli nič novega. Pa vendar: če hočemo biti pozorni, pazljivo brati in z ušesom prisluhniti, bomo spet in spet odkrivali misli in spodbude, ki jih še kako potrebujemo. Kot evangelij: vsak dan ga poslušamo in lahko naveličano rečemo, saj to pa ja že dobro poznamo, lahko pa tudi z veseljem ugotavljamo, da nam vsak dan spet pove nekaj novega. Gre za to, ali znamo in hočemo iz besedil od Frančiška, Asiškega ubožca, do Frančiška, rimskega škofa, kakšno misel »potegniti ven«, jo premeditirati in predvsem aktualizirati tukaj in danes.

Smernice 2. vatikanskega koncila izpred 50 let so še vedno aktualno navodilo. Takole govore redovnikom:

- Sodobna prenova redovniškega življenja obsega hkrati stalno vračanje k splošnim virom krščanskega življenja in k prvotnemu duhu ustanov kakor tudi njih prilagajanje spremenjenim časovnim razmeram. Po

nagibu Svetega Duha in pod vodstvom Cerkve je treba to obnovo pospeševati po naslednjih načelih:

- **evangelij**, mora biti za vse ustanove najvišje pravilo.
- zvesto je treba spoznavati in se držati duha ustanoviteljev pa tudi zdravega izročila.
- naj se udeležujejo življenja Cerkve; primerno svojemu značaju naj prevzemajo in goje njene pobude in prizadevanja na bibličnem, liturgičnem, dogmatičnem, pastoralnem, ekumenskem, misijonskem in socialnem področju.
- naj pri svojih članih skrbijo za primerno poznanje tako časovnih razmer in potreb Cerkve.
- celo najboljše prilagoditve v današnjem času bodo ostale brez uspeha, če jih ne bo oživljala duhovna prenova, ki ji je treba vedno dati prvo mesto.

Koncil pri prenovi redovniškega življenja poudarja prednost, **prvenstveno vlogo duhovnega življenja**.

Tisti, ki zaobljubijo evangelijske svete, naj predvsem iščejo in ljubijo Boga, ki nas je prejel, in naj si v vseh okoliščinah življenja prizadevajo gojiti življenje, ki je s Kristusom skrito v Bogu. Iz tega pa izvira in se vnema ljubezen do bližnjega za zveličanje sveta in zidanje Cerkve.

Zaradi tega naj člani ustanov z vztrajno vnemo goje duha molitve in molitev samo; zajemajo naj iz pristnih virov krščanske duhovnosti. Predvsem naj imajo vsak dan v rokah sveto pismo, da se bodo z branjem in premišljevanjem le-tega naučili »vzvišenosti spoznanja Kristusa Jezusa« (Flp 3, 8). V duhu Cerkve naj s srcem in usti opravljajo sveto liturgijo, zlasti presveto evharistično skrivnost, in naj iz tega prebogatega vira hranijo duhovno življenje.

Skupno življenje se vztrajno izraža v molitvi in edinosti duha po zgledu prve Cerkve, v kateri je bila množica teh, ki so verovali, enega srca in enega duha. Hrani naj ga evangelijski nauk, sveto bogoslužje in posebno evharistija.

Ustanove naj zvesto ohranjajo in razvijajo svojo dejavnost, oziraje se na korist vse Cerkve in škofij pa naj jo prilagode časovnim in krajevnim potrebam; uporabljajo naj primerna in tudi nova sredstva, opuste naj tisto dejavnost, ki je duhu in resnični posebnosti ustanove danes manj primerna.

Za nas to konkretno pomeni, da se je treba najprej **ozreti k smernicam sv. Frančiška**, ki v izhodišču pravi, da je »vodilo in življenje manjših bratov izpolnjevanje svetega evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa z življenjem v pokorščini, brez lastnine in v čistosti«.

Frančišek je nedvomno dovolj dobro poznal razmere, v kakršnih je živel in delovala Cerkev v njegovem času. To so pravzaprav videli in čutili tudi mnogi drugi, pa so na izzive razmer reagirali precej drugače kot Frančišek. Ni jih bilo malo, ki so se zavedali teže, kakšno si je Cerkev naložila ali ji je bila naložena z dogajanjem od druge polovice 10. stoletja naprej. Naj si priključimo v spomin: cesar Oton I. začne oblikovati »Reichskirche«: uveljavi pravico, da kot teokratični vladar sam imenuje tudi škofove in opate. Vse pogostejše prihajajo na čelo krajevnih Cerkva ljudje, ki odgovarjajo interesom vladarja, za cerkveno službo pa niso kaj primerni. Vse pogostejše so škofove iz vrst plemiških rodbin, katere si do pridobitve položaja škofa pomagajo tudi s podkupovanjem; uveljavlja se simonija. Številni škofove so bolj plemiški gospodje kot oznanjevalci evangelija. V enem stoletju se ta praksa razširi, vse vidnejša je podoba Cerkve, ki je bogata in ima oblast. Če se za Cerkev zgodnje dobe ugotavlja, da je se je služba v njej izkazovala v služenju, se poslej služba vedno bolj enači z gospodovanjem. Pri vsem tem je treba močno poudariti, da nikakor ne kaže posploševati, češ vsi so bili taki. So bili tudi v tem času med škofi močne svetniške osebnosti!

Gregorijanska reforma v drugi polovici 11. stoletja se tem razmeram postavi krepko po robu, podpira jo gibanje »za evangeljsko in apostolsko življenje«. Cerkev pa je kljub temu globoko v fevdalnem sistemu. V drugi polovici 12. stoletja se pojavi še močnejši odpor proti sfevalizirani Cerkvi, uboštvno gibanje. Sem spadajo smeri, ki so zašle v krivoverstva, sem spada tudi Frančišek Asiški. Vsi so postavljeni pred iste izzive, odgovarjajo pa zelo različno. Med najvidnejše, ki se pojavljajo v tem kontekstu, spadajo katari in valdenci v južni Franciji. Kako stvari vidijo oni, kako jih vidi Frančišek!

Jezus Kristus: nekatere od sekt odklanjajo učlovečenje druge božje osebe in obenem tudi evharistijo, katari npr. vidijo v Kristusu najvišjega izmed angelov ali najboljšega izmed ljudi, ki ga je Bog sprejel kot Sina. Frančišek v drugem pismu: »Ko slišite njegovo ime, ga molite in se mu v svetem strahu in s spoštovanjem priklonite do tal. Njegovo ime je: Gospod Jezus Kristus, Sin Najvišjega, ki je blagoslovljen na veke.« (2 Fp 5).

Cerkev, odrešenijska ustanova: za katere je Cerkev sprijen ostanek prvotne čiste tvorbe; Frančišek v nepotrjenem Vodilu piše: »Mi vsi manjši bratje ponižno prosimo in rotimo vse, ki v sveti katoliški in apostolski Cerkvi hočejo služiti Gospodu Bogu, vse cerkvene redove, duhovnike, diakone (našteje vse mogoče stanove), da bi vsi vztrajali v pravi veri in spokornosti, saj drugače se nihče ne bo mogel zveličati.« (1 FVod 23, 16).

Cerkvenost, živeti in delovati znotraj Cerkve. Valdencem in še nekaterim je ena osnovnih idej njihovega gibanja duhovno pojmovanje Cerkve, zametajo apostolsko nasledstvo škofov, zanje je življenje po zgledu apostolov skupaj s karizmatičnim poklicem osnova celotne hierarhije. Frančišku je eno temeljnih načel živeti in delovati znotraj Cerkve, v skladu z njenim vodstvom in s priznavanjem njene hierarhične ureditve, v skladu z nalogami in odgovornostmi, ki so povezane s posameznimi službami. Na začetku potrjenega Vodila zapiše: »Brat Frančišek obljublja pokorščino in spoštovanje gospodu papežu Honoriju in njegovim zakonito izvoljenim naslednikom ter sveti rimski Cerkvi.« (2FVod 1, 3).

Zakramenti: za katere so zakramenti neresnični, nekateri priznavajo samo zakrament iniciacije, na zakon gledajo značilno dualistično kot nekaj slabega, tajijo resnično Kristusovo navzočnost v evharistiji; Frančišek v potrjenem Vodilu: tiste, ki žele sprejeti to življenje, »naj predstojniki skrbno izprašajo o katoliški veri in o cerkvenih zakramentih.« (2 FVod 2, 3). In v Oporoki: »Na tem svetu od najvišjega božjega Sina ne vidim telesno ničesar razen njegovega najsvetejšega telesa in njegove najsvetejše krvi.« (FOp 12).

Škofje so odgovorni za oznanjevanje v Cerkvi. Valdencem lyonski škof prepove pridiganje, ker jim manjka osnovno znanje potrebno za oznanjevanje, iz SP potegnejo ven predvsem to,

kar jim odgovarja (gorje vam, bogatini...). Frančišek v potrjenem Vodilu: »Bratje naj ne pridigajo v škofiji kakega škofa, če bi jim tega ne dovolil.« (2 FVod 9, 2).

Zakramentalno duhovništvo kar po vrsti posamezne sekte zavračajo. Frančišek pravi v Oporoki: »Gospod mi je dal tako vero v duhovnike, ki živijo po uredbi svete rimske Cerkve, in to zaradi njihovega posvečenja, da se hočem zateči k njim, če bi me preganjali...nočem v njih videti greha, ker prepoznam božjega Sina v njih.« (FOp 8), in ko govori naprej o zakramentu svete evharistije, pravi, da duhovniki »to prejemajo in samo oni delijo drugim.« (FOp 12).

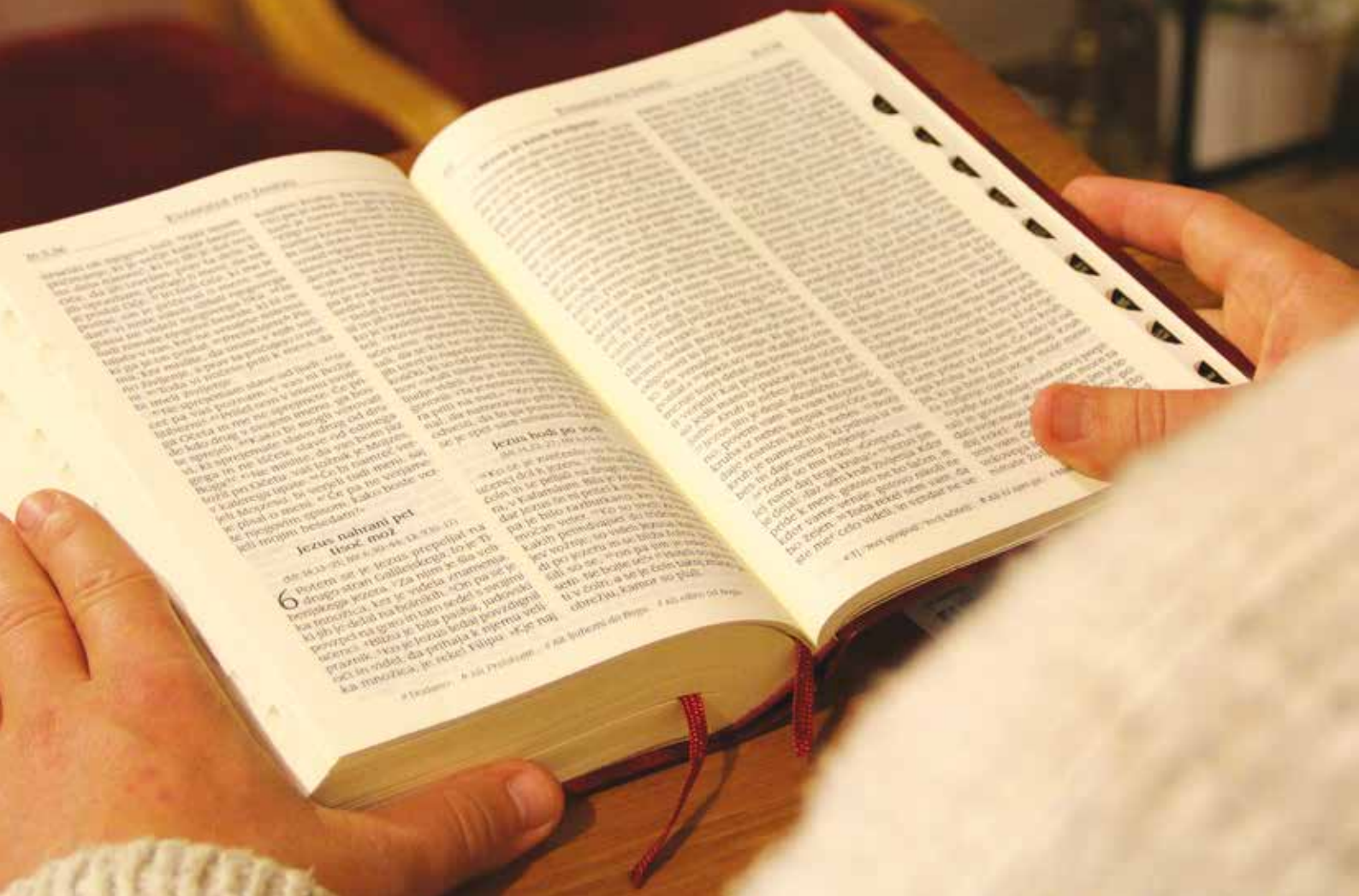
Sveto pismo je vsem smerem znotraj tega gibanja izhodišče. Vsi se v reformatorski vnemi nanj sklicujejo; jih pa ni malo, ki ga premalo poznajo in preveč enostransko razlagajo in se ne dajo poučiti. Značilen je Frančiškov odnos: »Vodilo in življenje manjših bratov je spolnjevanje svetega evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa.« (2FVod 1, 2). V Oporoki poudarja: »Ko mi je Gospod naložil skrb za brate, mi ni nihče pokazal, kaj moram storiti. Toda sam Najvišji mi je razodel, da moram živeti po vzoru svetega evangelija.« (2FOp 16).

Odnos do ljudi, stvari, okolja: več sekt v Frančiškovem času v smislu dualistične teorije o dobrem in zlu, o duhu in materiji, zavrača zakonsko zvezo kot nekaj preveč telesnega, zahteva vzdržnost od uživanja mesa in podobne stvari, kot je zapisal Pavel Timoteju: »Duh izrecno pravi, da bodo v poznejših časih nekateri odpadli od vere in se vdajali zavajajočim duhovom in naukom demonov, s hinavščino lažnivcev, ki imajo v svojo vest vžgano znamenje. Ti bodo branili ženitev in uživanje nekaterih jedi, ki jih je ustvaril Bog, da bi jih z zahvaljevanjem uživali tisti, ki verujejo in so spoznali resnico. Kajti vse, kar je ustvaril Bog, je dobro in ničesar ne smemo zametavati, le da to uživamo z zahvaljevanjem« (Tim 4, 1-4). Drugače Frančišek v Sončni pesmi: »Hvaljen, moj Gospod, z vsemi tvojimi stvarmi, posebno s soncem, velikim bratom, sestro luno, sestro vodo, z bratom ognjem...« (FHs), in v nepotrjenem vodilu: »Kadarkoli bi bilo potrebno, naj bo vsem bratom, kjerkoli so, dovoljeno uporabljati vse jedi, katere morejo ljudje jesti.« (1 FVod 9, 16).

Seveda je množica stvari, h katerim nas Frančišek spodbuja (poglejmo zelo podrobno Stvarno kazalo Spisih sv. Frančiška in sv. Klare) ; samo dve pogledimo:

Uboštvo: če je že prej v prenovitvenih gibanjih bilo močno poudarjeno, gre Frančišek še korak naprej; hoče živeti najbolj radikalno obliko uboštv, o čemer velikokrat govori v svojih spisih. Prav različna pojmovanja njegovega uboštv so vodila v številne delitve in preнове.

Delo, miloščina: V Oporoki piše: »Sem delal in hočem delati s svojimi rokami. In odločno zah-

tevam, naj vsi drugi bratje pošteno delajo. Tisti, ki ne znajo, naj se naučijo, ne iz želje, da bi prejeli plačilo, marveč zaradi zgleda in da se ne polenijo. In kadar nam niso dali plačila za delo, smo se zatekli k mizi Gospodovi proseč miloščino.« (2 FOp 24) – prim. *beraški – ubošten* redovi.

Poglejmo nekatera vprašanja, s katerimi nas izziva **Francišek našega časa**, rimski škof!

Želel sem vam reči eno besedo – in ta beseda je veselje. Kjer so posvečene osebe, je vedno veselje. Ampak – kje se rojeva veselje?(73)

Poglej v globino svojega srca, poglej v notranjost samega sebe in se vprašaj: Imaš srce, ki želi nekaj velikega, ali srce, ki so ga uspravale stvari? Bog te čaka, te išče: Kaj odgovarjaš? Si opazil, se zavedaš tega stanja svoje duše?

Žrtve kulture začasnega smo. Želel bi, da razmišljate o tem: Kako se lahko osvobodim kulture začasnega?(75)

Odgovornost predvsem odraslih, vzgojiteljev je dati mlajšim zgled skladnosti. Želimo skladne mlade? Bodimo mi skladni! Sicer nam bo Gospod rekel, kakor je o farizejih rekel Božjemu ljudstvu: »Delajte, kar vam rečejo, po njihovih delih pa se ne ravajte.«

Lahko se vprašamo: je v meni nemir po Bogu, po tem, da bi ga oznanjal, da bi ga razodeval? Ali pa dopuščam, da me navdušuje duhovna posvečenost, ki me spodbuja k temu, da vse delam iz ljubezni do samega sebe?

Verujemo v ljubezen do Boga in do drugih? Ali pustimo, da nas potrebe brata, sestre vznemirijo?

To je čudovita pot do svetosti: ne govoriti slabo o drugih. Bi govoril slabo o svoji mami, očetu, bratih in sestrah? Nikoli. In zakaj to počneš v posvečenem življenju?

Pristna vera ima v sebi vedno globoko željo po spremembi sveta. Tu je vprašanje, ki si ga moramo zastaviti: Imamo tudi mi velike uvide in pobude? Smo tudi mi drzni? Ali naše sanje merijo visoko? Nas použiva gorečnost (prim. Ps 69,10)? Ali smo, nasprotno, v sivi povprečnosti in zadovoljni s svojimi apostolskimi načrtovanji, ki so laboratorijski?(83)

(Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja, **Veselite se!**, Okrožnica posvečenim, Iz učiteljstva papeža Franciška, Ljubljana, 2015, str. 33-35).

O duši Evrope ali Evropa med protestantizmom in Mediteranom

Ko se je Grčija pripravljala na vstop v Evropsko zvezo, še ni izpolnjevala vseh pogojev in takratne članice so bile zelo zadržane do najavljene novinke. Toda predsednik Francije tistega časa, Valéry Giscard d'Estaing, je zastavil pomenljivo vprašanje: Ali lahko pustimo čakati Platona pred vrati? Platon je seveda bil mišljen kot simbol zahodne civilizacije ali prisposoba za temelj, na katerem se gradi združena Evropa. In v tem je bil prvi nesporazum, ki je porodil novo vprašanje: Ali so dežele Sredozemlja, ki v okviru Mare Nostrum predstavljajo zibelko in potem tudi bazen antične kulture, resnično njeni varuhi, ali pa so se od začetkov te kulture oddaljili in sedaj predstavlja resničnega dediča antike nekdo drug? Odgovor na to vprašanje je ključnega pomena, saj bo razjasnil, ali imajo države Evrope resnično svoj skupni temelj, ali pa gre za raznolikost, ki ne more imeti iste državne ureditve in je zato njihova Zveza obsojena na razpad.

Zahodna Evropa je namreč razvila po srednjem veku renesanso, humanizem in racionalizem, med tem ko države bizantinske kulture, se pravi potomke Vzhodnega rimskega cesarstva tega niso storile. Zatrjevale so, da renesanse ne potrebujejo, se pravi ponovnega rojstva antike, ker se od antike niso nikoli oddaljile. In v tem je prva zmota. Civilizacija Grkov npr. se je v stoletjih Otomanove nad vladavine precej spremenila in navezanost na antične vrednote se često izpeljala zgolj na ohranjanje arheološke dediščine in na jezikovno podobnost s staro grščino.

Vendar ni v vprašanju zgolj racionalizem, ki ga poznamo kot vzvod novih odkritij in kot graditelja tehnične civilizacije. Vzporedno z njim se je razvil tudi humanizem, ki je pod vplivom grških antičnih modrecev uveljavljal tudi novo etičnost, etičnost do izgovorjene in napisane besede, etičnost doslednega mišljenja, etičnost posamične odgovornosti. Te nove etičnosti v družbi pa humanizem ne bi mogel uveljavljati, ko se ne bi

naslonil na protestantizem, se pravi tudi na duhovno prenovu, ki je temeljila na povzdigovanju individualne etične zavesti.

Ko danes govorimo o prevladi Nemčije in germanskih držav v vodenju Evrope, pozabljamo, da gre za protestantske dežele in da je njihova etika navzoča in delujoča tudi onkraj vseh verskih praks. Gre za novi civilizacijski dogodek. V tem smislu je pred desetletji pisatelj Marijan Rožanc trdil, da moramo Slovenci, če hočemo vstopiti v Evropo, znova postati protestanti, se pravi, sprejeti strogo etično odgovornost, ki velja tudi za vsakega posameznika.

Bilo bi napačno, če bi ta protestantski del Evrope predstavili kot naprednega in ostalo Evropo kot z nazadnjaško. Takšno gledanje je precej ideološko. Kajti protestantska Evropa se ni samo obogatila z miselnimi orodji, ki so razvili izvrstno tehnično civilizacijo, hkrati je tudi zanemarila vrednote, ki so bile prav tako temelj antične kulture.

Med te opuščene vrednote vsekakor spadajo prijateljstvo, medosebna srečanja, ali pa tudi življenje v skupnosti. Če ohranimo Platona kot simbol Evrope, vidimo, da gre vendar tudi pri njem za pogovore in pojedine, kjer so se odvijale intelektualne razprave, gre za občutje in zrenje Lepote. Pri grških mislecih je bil uporabni razum ali tehne šele razum prve stopnje. Najvišji ideal je venomer ostajala Lepota, ki se je razkrivala v zrenju neskončnosti. Te Lepote pa zahodna civilizacija nima več.

Tako imamo na eni strani ko temelj države posameznika in na drugi skupnost, na eni strani hladen razum in na drugi srčno prijateljstvo, na eni strani strogo etično odgovornost do lastnine, dela in besede in na drugi strani etiko solidarnosti, prijateljstva in občudovanja prostega časa. Kako lahko zgradimo s temi alternativami skupno Evropo? To vprašanje je še posebej aktual-

no, ker se grška mentaliteta ni uveljavila samo na vzhodu Mediterana ampak po vseh sredozemskih državah, se pravi tudi v deželah, ki so po tradiciji katoliške in ne protestantske.

Lahko rečemo, da ima Združena Evropa prihodnost, vendar pod pogojem, da sprejme dvojni vir svoje utemeljitve. Pojasnimo: že papež Janez Pavel II. je govoril o Evropi, ki ima dvoje pljučnih kril, Vzhod in Zahod. Mislil je predvsem na slovanski svet, ki mora prepojit vrednote Evrope. Vidimo, da v tej zamisli ni uspel, saj velik del Slovanov ostaja zunaj združene Evrope. Toda v tem trenutku se javlja veliko zahtevnejša dilema, ali bo Evropa znala uskladiti Sever in Jug, protestantske dežele z mediteranskimi, se pravi narodi, ki so kulturno izšli iz pravoslavlja in katolištva?

Toda najprej si mora združena Evropa priznati, kje je uspela in kje ne, kje so njene vrednote, ki jih živi, in katere so vrednote, ki jih za enkrat prezira. V tem smislu si mora čestitati, da zaradi svojega izjemnega, ne samo ekonomskega ampak tudi znanstvenega potenciala, postane prva velesila sveta. Prav nasprotniki njene moči bi ji privoščili, da bi enostavno razpadla. Tudi njena dosledna protestantska etičnost, ki zahteva individualno odgovornost, je izjemen temelj za demokratično ureditev družbe. Prav tako etični odnos do dane besede, ki se kaže tudi v finančni doslednosti. Ne moremo si zamišljati, da bi lahko kdo bil normalen član Evropske Unije in ne bi spoštoval dane besed, si lastil stvari, ki jih ni proizvedel in se okoriščal z delom ter odrekanjem drugih. Ta načela so v Evropskih dokumentih in jih je pač potrebno spoštovati.

Toda na drugi strani lahko opazimo, da nobena civilizacija, ki so jo gradili zgolj na gospodarstvu ali celo zgolj na denarnih uspehih, enostavno ni vzdržala. Evropa mora priznati, da se je svojim in svetovnim finančnim sistemom tudi oddaljila od protestantske etike, saj je omogočila imetje ne zgolj tistemu, ki dela in ki je zaradi potu svojega obraza prišel do kapitala, ampak predvsem tem, ki so se dokopali do finančnih uspehov zaradi spekulacij. Prva stvar, kar mora narediti združena Evropa, če še želi ostati skupaj, je preglednost finančnih računov, transakcij itd. ter tudi špekulativno bogatenje primerno obdavčiti. Ni prav, da je delo veliko bolj obdavčeno kot pa »igre« na borzah.

Toda ureditev financ in njihove podreditve gospodarstvu ni vse. Evropa se mora resnično vrniti k svojim temeljem, se pravi k simbolnemu Platonu, tisti ideji lepote misli in etičnega življenja, kar je kasneje uveljavljalo tudi zahodno krščanstvo. Potrebno je torej Grkom in ostalim

Sredozemcem priznati, da želijo ohraniti vrednote človeškosti, ki jih je Sever Evrope zanemaril, ter sprejeti, da je potrebno doslednemu gospodarskemu ter finančnemu sistemu dodati konstitutivni korektiv novega humanizma. To je humanizem, v katerem bo vsakdo imel čas tudi za osebne odnose, za prijateljsko besedo ter za društveno življenje. Potrebna je torej etika solidarnosti. Ta solidarnost ne pomeni zgolj podeljevanja pomoči revežem, od distributivne solidarnosti je potrebno preiti k ustvarjalni solidarnosti. To pomeni, da vsak, ki nekaj dobi, lahko tudi nekaj da. Omogočiti je potrebno vsakemu posamezniku in tudi vsaki skupnosti ter državi, da na svoj način obogati druge.

Toda kdo bo etiko uspešnosti, uporabnosti in učinkovitosti korigiral z etiko skupnega vzajemnega življenja, kjer nihče ni odpisan in vsak ohranja svoje dostojanstvo? Zahodna Evropa si mora priznati, da tako kot protestantizem v svojih začetkih ni mogel uspeti brez duhovnosti, tako tudi etika postmoderne dobe ne, če se ne bo hkrati odprla v duhovnost. Ta duhovnost pa ne pomeni nove prevlade te ali one različice enega izmed monoteizmov, pomeni le osebno verovanje, da etične zahteve presegajo zgolj dejavnost in uspešnost v družbi, ampak da prihajajo od Večne in neskončne Lepote, ki napolnjuje človekovo dušo in mu pomaga, da se odloča za dobro. Različna verstva lahko utemeljijo in obogatijo takšen novi ethos, ki sam, brez konkretne religije najbrž ne bo mogel uspeti.

Povrnimo se h Grčiji in Evropski uniji. Grki bodo morali sprejeti, da so soodgovorni za svoja ravnanja, da ne morejo živeti z bistveno več, kot pač sami proizvedejo, se pravi, da morajo sprejeti tudi svoj delež odgovornosti za krizo, v kateri so se znašli. In na drugi strani, severna protestantska Evropa mora sprejeti, da civilizacija, ki jo ponuja, pomeni tudi osiromašenje naše družbe in celo njen propad. V svoj razvoj mora vključiti več etične solidarnosti, več zaščite dostojanstva vsakega posameznika in naroda, ter njegove kulture. Prav slednje je najpomembnejše, da se kulturi daje osrednje mesto in da kulturno snovanje ni zgolj okrasek, na katerega smemo tudi pozabiti.

So to sanje? Ne, če sprejmemo, da je kulturno snovanje in kultura medosebnih odnosov in skupnega življenja temelj naše družbe. Potem bomo kulturo razvijali ne zaradi svojega razpoloženja in dobre volje, ampak zaradi svojega preživetja.

prof. dr. p. Edvard Kovač
P.S.: Članek je bil objavljen tudi v časopisu Večer.

PASTORALNI NAPORI

Kadar nanese pogovor na pastoralno delo v preteklosti, se kaj rado zastavi vprašanje: Kje so vidni rezultati, sadovi, uspehi vseh prizadevanj, ki so bili namenjeni pastoralnemu in duhovnemu naporu? Težko je odgovoriti! Lažje je postaviti protivprašanje: Kako bi bilo, če si ne bi prizadevali na toliko področjih?

Dejstvo je, da je bilo vse do koncila (1962-1965) pastoralno delo (v ožjem pomenu) v rokah duhovnikov in redovnikov. Slovenski duhovniki onstran državnih meja pa so imeli poleg omenjenega dela še skrb za materni jezik in narodno zavest. Obdobja so bila mirna in viharna in težka, saj so se menjavale ne samo oblasti, ampak se spreminjale tudi državne meje. Ljudi so tlačile stiske med vojno in po njej, omejitve, preganjanje, oviranje pri delu itd. V takih razmerah so pred drugo svetovno vojno imeli poseben pomen duhovno-kulturni dnevi v Bohinju. Lahko se čudimo, kako so duhovniki mogli v takih razmerah mirno ustvarjati, npr. F. S. Finžgar pisati roman *Pod svobodnim soncem*, F. K. Meško črtice *Ob tihih večerih*, S. Gregorčič *Oljki ...*. Seveda so bile tudi pomanjkljivosti, kar lahko sklepamo iz besed S. Cajnkarja: »Če vemo, kako dekani težko spravijo duhovnike na dekanijsko sejo, potem moramo reči, da se je papežu Janezu XXIII. zelo dobro posrečilo zbrati škofo na koncil!«

Prišel je čas koncila, ki je odprl vrata Cerkve in njenim služabnikom prinesel velike naloge, ki so se jih pogumno lotili in jih zavzeto izvrševali. Ko po 50 letih pogledamo nazaj (najbolje je, če pobrskamo po farnih arhivih), se lahko samo čudimo, koliko pobud in poskusov je vzniknilo na številnih področjih, pastoralnih in duhovnoizobraževalnih za duhovnike in laike. Začeli so se tečaji: teološki, pastoralni, liturgični, katehetski, tečaji za zaročence. Nekaj novega je bila »Draga« (za izobražence) in ekumensko prizadevanje. Organizirani so bili razni simpoziji z raznovrstno tematiko; v bogoslužje so bile uvedene osmine; vpeljani

so bili teden za duhovne poklice, za življenje, za družine, teden zaporov; za redovnike redovniški dnevi, vsaka samostanska družina je imela redne mesečne duhovne obnove (osnutki so bili skrbno pripravljeni!), razna srečanja za duhovne poklice in igre ob nedelji Dobrega pastirja; vrstili so se mnogi različni poskusi šmarnic za otroke in mladino, obhajanje obletnic porok. Zelo zahtevna naloga je bilo izdajanje veroučnih knjig in druge duhovne literature. Pri verouku smo uporabljali preproste filmčke, diapozitive (te smo pokazali tudi v cerkvi), pripravili tudi različne odrske igre, srečanja za starše veroučnih učencev, romanja v Assisi, Taize, nočna peš romanja na Brezje, pevske revije cerkvenih zborov, marsikje so začela izhajati pisna oznanila, na voljo je bilo vedno več duhovne literature Mohorjeve družbe, Založbe Ognjišče, dobili smo celo cerkveni Radio Ognjišče; škofije so izdajale tudi Pastoralne priloge, Pastoralne pogovore, Našo pastoralo, člani župnijskih svetov so dobili Naše poslanstvo, Karitas Žarek dobrote. Organizirane so bile duhovne vaje za različne stanove, bilo je veliko mladinskih skupin, vedno več tudi zakonskih. Poleg teh so se oblikovale še druge skupine. Vpeljane so bile razne tridnevnice, npr. pred Slomškovo nedeljo, organizirani ljudski misijoni, počitnice za mladino na morju, križev pot v naravi, pohodi v planine, pevski koncerti. Organizirana je bila vedno večja skrb za zdomce, povezava z rojaki onstran mej in iskanje tesnejših medsebojnih stikov.

Morda bi bilo prav, če bi pastoralni delavci tu in tam pogledali v arhiv, saj bi morda lahko ponovno oživela marsikatera ideja, ki je prehitro potonila v pozabo ali smo prehitro obupali, jo opustili in začeli novo, drugačno.

p. Zdravko

Opomba: Tale zapis hoče biti dopolnilo k: Pastoralno delo iz ruševin, v razmah in v zastoj (Poročila, 2/2014, str. 39).

»SESTRA IN MATI ZEMLJA«

Vedno bolj je očitno, da si sedanji papež ni slučajno izbral imena Frančišek, ampak premišljeno, kar se čuti in vidi iz njegovih nagovorov in ravnanja. Frančišek v novi izdaji 21. stoletja! /Vendar tudi ne smemo pozabiti, da je sv. papež Janez XXIII. nekaj dni pred začetkom koncila klečal na grobu sv. Frančiška. Tudi ni nepomembno, da je bil tretjerednik! Se pravi, da je Frančiškov duh v Cerkvi navzoč./ Papež Frančišek je vnesel tega duha v okrožnico Hvaljen si, in ga hoče vmesiti v ljudske množice, kar se je dogajalo v južni Ameriki (v Ekvadorju, Boliviji in Paragvaju). Bil je zelo konkreten, ko je voditeljem in bednim množicam naročal, »da ne smemo več obračati hrbta materi Zemlji«, da moramo »vedno bolj uničeno mater Zemljo zaščititi«, saj »Zemlja sedanjega ekonomskega sistema ne more več prenašati«, da je »varovanje Zemlje naloga vseh« in »da so Zemlja, dom in služba svete pravice, za katere se je treba boriti«. To je Sončna pesem za danes: »Naj hvali Te, Gospod moj, naša sestra mati zemlja, ki hrani nas in vzreja, premnog rodi nam sadež, travo in pisanega cvetja« (sv. Frančišek).

Kdo od državnikov govori o tem? Govoriti bi morali vsi, posebej pa gospodarstveniki in ministri odgovorni za prehrano. Papež vstopa v »prazen« prostor, ker ga k temu silijo razmere.

Sredi junija je nagovoril udeležence FAO – tedaj je izšla njegova okoljska okrožnica –; bil je zelo jassen: nesprejemljivo je, da eno tretjino pridelane hrane zavržemo; veliko kmetijskih pridelkov se uporabi v druge namene, ki ne pomagajo neposredno tistim, ki trpijo lakoto. Rešitev vidi v spremnitvi načina življenja. Premagati pohlep in verjeti, da zmernost ni v nasprotju z razvojem, ampak je postala pogoj zanj. »Plodovi zemlje imajo nekakšno 'sveto' vrednost, saj so to sadovi vsakodnevnega dela ljudi, družin, skupnosti, kmetov.« To delo spremlja strah, bojazen, negotovost pred pozebo, neurjem, sušo, točo, povodnjijo, ki lahko uničijo vso letino.

Papež poudari, da je na zahodu prevelika poraba (kaj vse si ljudje privoščijo brez težke vesti!); na jugu pa je treba ljudi bolj spodbujati k iskanju možnosti za lokalno pridelavo, saj so ljudje preveč odvisni od uvoza. In če država nima denarja za nakup, lakota narašča. Zelo odgovorno moramo tudi uporabljati vodo.

Papež Frančišek izpostavi poseben problem, in sicer monopol družb in držav nad zemljo. S tem pa niso prizadeti le kmetje, ampak se načelnja neodvisnost držav. Pogosto se namreč dogaja, da monopolist hrano izvažajo v tujino, lokalno prebivalstvo pa je dvakrat osiromašeno, saj nima ne hrane ne zemlje. /Naš primer: Ker se za ceno pšenice ne morejo dogovoriti, jo bodo pridelovalci prodali na tujem trgu, čeprav moramo sami moko uvažati za vsako drugo žemljo. Ali, surov les prodajamo v Avstrijo, oni pa potem prodajajo končne izdelke!.

Papež je udeležence rotil, naj spodbujajo naklonjenost družinskim podjetjem in naj s premišljeno zakonodajo uredijo uporabo zemlje. Močno poudari, da ne zadošča, če se le zgražamo nad stanjem in razmerami, ampak moramo spreminiti odnos do naravnih virov, uporabe zemljišča, potrošnje in da odpravimo razsipavanje. Le tako lahko premagamo lakoto.

Papež pridobiva na veljavi, ker za preprosto ljudstvo išče rešitve in je papež ubogih. Spominja na papeža Leona I. Velikega (440 – 446), ki je rešil Rimljane gotove smrti, ko se je postavil na stran preizkušenega ljudstva, za katerega se ni hotela zavzeti politična oblast. Pridobil si je velik ugled ('kredit'), od katerega imajo papeži še danes velike obresti.

Papež Frančišek je res Frančišek 21. stoletja

P. Zdravko

PROVINCA JE V NEVARNOSTI

Prenova redovniškega življenja

Leto »Bogu posvečenih« ima cilj prenovo redovništva, h kateri smo bili spodbujeni na 2. vatikanskem koncilu. Prav letos (28. okt.) mineva 50 let, ko je bil z veliko večino izglasovan Odlok o času primerni prenovi redovniškega življenja (*Perfectae caritatis*). Svoje mesto smo redovniki dobili že na tretjem zasedanju koncila v Dogmatični konstituciji o Cerkvi, in sicer v šestem poglavju, ki je posvečeno redovništvu in nas »opominja k verodostojnemu pričevanju ...«. Na četrtem, torej zadnjem zasedanju, pa smo bili povabljeni k prenovi. Odlok pokaže, da so »redovi za Cerkve življenjskega pomena ...«, k čemur se je papež sv. Janez Pavel II. v svojih nagovorih pogosto vračal, npr. v Puebli I. 1979. Poudarjal je, da Cerkve redovništvo potrebuje bolj kot kdaj koli prej.

Zaslужni (zelo bister) papež Benedikt XVI. pa je hitro ugotovil, kako narobe smo si to prenovo zamislili: s prilagajanjem svetu, s popuščanjem, z rahljanjem redovne discipline. Več časa za televizijo, manj za pobožnosti, k jutranji molitvi ni mogoče več vstajati, redovna obleka je postala odveč (prej je bila znamenje, tudi spokornosti), skupno premišljevanje ni mogoče, nočno delo je več vredno, bežanje od doma in od sebe, iz nekaterih, nekdanjih lepих navad smo se začeli norčevati, in tako zdaj več ne vemo, kdo da smo. In tako gre provinca neustavljivo proti koncu, pa nam ni dosti mar. (Papež Benedikt je bil prizadet, ko so se nekdanje močne redovne skupnosti zamajale v temeljih!) Še naprej smo neresni in brezbrizni.. Doklej? Brez potrebe so stalna nadomeščanja, ker vsako vabilo postane »poziv«, torej obvezno. In vse drugo postane podrejeno. In tako se vedno bolj uresničuje žalostna prerokba: »Glejte, zapuščena vam bo vaša hiša.« Kako smo spridili, kako zmalčili smo redovno življenje! Radi bi imeli prijetno, lahko in zabavno redovništvo, pa čeprav vemo, da je to v kričečem nasprotju z duhom redovništva. Pa o tem nihče več ne reče nič, ne na duhovnih obnovah, ki smo jih opustili, in tudi ne na letnih duhovnih vajah. O tem se ne govori!

Zdaj, ko nas je vedno manj, smo našli »rešitev«: ne smemo gledati na številke! Res poceni rešitev, ki seveda ni rešitev, ampak pomeni tiščati glavo v pesek. Na generalnem kapitlju je bilo udeležencem postreženo s statistiko: leta 2000 nas je bilo 16.784, leta 2014 pa 13.632. Pri 16.000 se 3000 manj precej pozna. In če pogledamo našo provinco: leta 1939 je štela 218, leta 1952 je bilo 226, leta 1963 pa 173 članov (tu so šteti tudi bratje iz Amerike!). Lansko leto, 2014, pa nas je bilo 87! Številke ne povedo vsega, povedo pa veliko.

Odlok o prenovi redovništva poudarja: »Skupno življenje se vztrajno izraža v molitvi in edinosti duha po zgledu prve Cerkve, v kateri je bila množica teh, ki so verovali, enega srca in enega duha« (R 15). Zelo pomemben je dnevni red, ki ga moramo resno vzeti in ga upoštevati; tudi v tem se odraža naša pripadnost redovništvu in ljubezen do izbrane poti (obljube, posvečenje!). Za dnevni red se je treba potruditi. Kako lepo in spodbudno je, če gremo k molitvi v redovni obleki, prav tako na praznično ali nedeljsko kosilo v obednico, na seje, še posebej uradne, da ne dajemo povoda za nepotrebne pripombe. Obleka ne naredi človeka, pač pa človek z obleko izpoveduje sebe. Samostani so postali »samski domovi«. (Danes je mlajši moški prišel iskat podatke o nekem grobu. Ker je bil v kratkih hlačah, se je najprej opravičil! Pa sem si mislil, kolikokrat bi se morali mi opravičiti pred laiki, ko ne vidijo na nas nič, kar bi kazalo na redovništvo!) Kjer le moremo, pospešujemo sekularizacijo. Za koga so to malenkosti, ki pa kažejo na šibko voljo in nered. Kako naj računamo na nove duhovne poklice, če sami težko prenašamo redovno obleko, če nam je odveč osebna in skupna molitev. Kako je z brevirjem ob nedeljah? Kam smo pripeljali redovništvo? Povedano v prispodobi:

Večkrat imam vtis, da delamo tako, kot beremo pri preroku Amosu: »Poležavajo na slonokoščениh posteljah in se pretegujejo na svojih ležiščih, jedo jagnjeta od drobnice in teleta iz hleva. Derejo se ob brenkanju na harfe, mislijo, da igrajo na glasbi-

la kakor David. Pijejo vino iz vrčev in se mazilijo z izbranimi olji, ne boli pa jih Jožefov propad (Severnega kraljestva!). Zato bodo zdaj korakali na čelu izgnancev in rezgetanje veseljakov bo odstranjeno« (Am 6,4-7). Mera zablod je bila dopolnjena in rešitve zanje ni bilo več. »Prišel bo dan Gospodov, ko bo vsa nezvestoba maščevana!« Tempelj je bi porušen 587 pred Kristusom in zopet l. 70 po Kristusu. In tega so bili Judje sami krivi.

Nas najbrž ne bodo gnali v sužnost. Kazen bo že v tem, da bomo postali notranje prazni in negotovi, in ker ne bo naslednikov, nas bodo priključili, bogvedi komu, če ne bomo kar sami poniknili. Sedanji trend moramo spremeniti. Kje je preroški duh? Zašli smo v krizo.

Ker je Bog neskončno usmiljen, upamo, da nam pošlje Jona, kot ga je poslal v Ninive. »Ninivljani so verovali Bogu, oklicali so post in se oblekli v raševino, od največjega do najmanjšega ... Bog je videl

njihova dela, kako so se obrnili od svoje slabe poti, in Bog se je kesal hudega, o katerem je govoril, da jim ga bo naredil, in ga ni naredil« (Jon 3,5.10).

Papež Frančišek se sprašuje: »Kakšen svet želimo zapustiti tistim, ki bodo prišli za nami?«

Kaj bomo mi zapustili našim naslednikom, če jih bomo imeli? Razvaline? Globoko bi se morali zamisliti. Prelepo nam je bilo, pa tega nismo videli. Redovniški duh je izhlapel. Ali nam napovedana vizitacija lahko kaj pomaga? Loteva se nas panika, a rešitve ne bomo našli na spletu, ampak vrnimo se k: poglobljenemu duhovnemu življenju, študiju in delu (umskem in ročnem). Za spodbudo pa ponovno preberimo zgodbo: EDEN OD VAS JE MESIJA! Postanimo zopet redovniki, brez odlašanja in brez razpravljanja.

P. Zdravko

SLOVO OD GORICE

1915

*Pesem molči,
pesem pobožnih zvonov,
kletev rohni,
kletev zbesnelih topov ...
Strašna je krivda,
tvoja moč!
Težka noč!
Spanca ni!
Ah, gorje;
Sveta Gora, glej, gori! -
Nate dež ognjeni lije,
slavni mili, dom Marije! -
Kak' te ljubi in časti srce! -
O, Evropa – nora!-*

*Kje so božje melodije?
Sveta Gora, naša Sveta Gora –
Uršula – Slovenka! – Ferligoj
gledala je rajski soj –
milost sladko je rosila
rajska Mati Mila!
Sveta Gora, Sveta Gora!
Bedni rod
gre od tod! –
Kraj miru, Kostanjevica,
zadnjič gledam tvoja lica –
z Bogom, trte, smokve, gaji,
z Bogom, lepi solnčni kraji,
Sveta Gora in Gorica.*

Za Kol. A. M. zložil: Rev. Evstahij Berlec OFM

(Ob 100-letnici mislimo na brate, ki so s težkim srcem zapuščali Sveto Goro in Gorico. Med njimi je bil tudi p. Stanislav Škrabec s svojim »Cvetjem«! p. Zdravko)

Nagovor provincialnega ministra na pogrebu

+ p. Bruno (Jožef) Korošak

Še dobro, da si prišel, bom vsaj vedel kdo je provincial!«. Tako me je sprejel p. Bruno letos februarja na vizitaciji. Lani oktobra je bil dotakratni provincial p. Stane imenovan za ljubljanskega nadškofa, 4. 11. pa sem bil izvoljen za njegovega naslednika. P. Bruno je dolga desetletja preživel v tujini, a je v govorici ohranil sledi štajerskega narečja, kar je dalo njegovi svobodomiselni osebnosti še poseben pridih originala. Rad je imel neposrednost in nekoga, ki ga je pozorno poslušal še potem, ko se je pogovor zavlekel. Veliko mi je pripovedoval o preteklih dogodkih, o času pred drugo svetovno vojno, o bivanju v Rimu, o svojem počutju, zdravju in načrtih. »Se ena knjiga bo izšla«, mi je na vizitaciji zaupal poln ustvarjalnega zagona.

S p. Brunom nisva nikoli živela skupaj, a me je vseeno poznal. Sprejem na začetku vizitacije je bila samo ena njegovih značilnih hudomušnosti. Kadar sva se srečala, sem se pogosto počutil kot Herod ob Janezu Krstniku. Za Heroda pravi Sveto pismo: »Kadar ga je poslušal, je bil v veliki zadregi, vendar ga je rad poslušal« Mr 6, 20.

Pripovedni stil p. Bruna mi je bil všeč: najprej je do konca izostril svojo misel, jo skorajda radikaliziral, občutek sem imel, da se je včasih celo razjezil, a vedno je svoje podajanje zaključil dobrohotno, spoštljivo in z veliko mero širine. V zadregi nisem bil zaradi njegovega stila ali njegove hudomušnosti, ampak zaradi vsebine. Spraševal sem se: ali je to prav, kar govori, ali imam dovolj znanja, da si lahko ustvarim mnenje, ali niso njegove trditve preveč drzne... Pogosto sem razmišljal in poiskal čtivo o tem, s čimer me je izzval. V knjigi o Marijinem Brezmadežnem spočetju je zapisal: »Franciškan Janez Duns Scot je uvedel neko posebno značilnost v teologijo, namreč kritično presojo nekaterih ustaljenih razlag«. Mislim, da je bil to njegov namen – izzvati do te mere, da bi ponovno presodili to kar vemo, da ne bi nekritično sprejemali teološke tradicije, ampak jo ponotranjili in ji dali svojo noto. V tem smislu je bil pokojni p. Bruno Skotist. Vendar sem povedal veliko premalo, če rečem, kakšni miselnosti je sledil p. Bruno. Njegova življenjska pot, delo, talenti in sposobnosti močno presegajo to opredelitev.

Rojen je bil 18. marca 1920 v Mariboru, dan pred godom sv. Jožefa, zato je bil tudi krščen na njegove ime. Posestne listine v graškem arhivu

dokazujejo, da je rodbina Korošakovih v okolici Maribora zabeležena že okrog 1470. leta. Kolikor daleč se da slediti družinskemu deblu, lahko ugotovimo, da je bilo v družini sedem duhovnikov po očetovi in dva po materini strani.

P. Bruno je imel je leto dni mlajšega brata Milana. Oče Franc je bil višji sodni uradnik, mati Pavla Podbregar je umrla že 1929, pa je tako na očeta Franca padla vsa skrb za vzgojo obeh sinov. Po osnovni šoli je Jožef tri leta obiskoval klasično gimnazijo v Mariboru, kjer je bil ministrant pri frančiškanih in vodja »križarjev«. Že pri križarjih je pokazal svoje voditeljske in organizatorske sposobnosti. Šolanje je nadaljeval v frančiškanskem konviktu v Novem mestu. Po mali maturi na realni gimnaziji v Novem mestu je bil najprej nekaj časa pri kartuzijanih v samostanu Pleterje, zatem pa je bil 14. avgusta 1935 sprejet v frančiškanski red. V prošnji za vstop je zapisal: »Poklic frančiškanskega reda sem si izvolil že v tretjem razredu osnovne šole. Zanj me je navdušil blagopokojni p. Ciril, pod čigar vodstvom sem pet let predsedoval Frančiškovim križarjem. Ko sem pod spovednikovim vplivom obrnil svoje srce kot mošnjo, ga ožel in tolkel po njem z množico protiskelepov, upoštevajoč ugovore mnogih vplivnih oseb, sem se vendar po nekaj bojih trdno odločil, da posvetim svoje življenje Frančiškovim idealom in ciljem. Trdno pa tudi upam, da bom z Marijino pomočjo lahko premagal vse morebitne ovire, ki bi me ustavljale na poti do tega cilja. V zahvalo za dobrotljivi sprejem v noviciat pa obljubljam, da se bom za izkazano milost oddolževal s pridnostjo, vztrajnostjo in poslušnim in lepim vedenjem«.

Pri prvih zaobljubah je prejel ime Bruno, najbrž v spomin na njegov poizkus pri kartuzijanih. Po noviciatu je šolanje nadaljeval v Ljubljani, kjer je z odliko končal gimnazijo. Prejel je nagrado ljubljanskega župana Adlešiča. Edino iz verouka ni imel odlične ocene, saj naj bi profesorja teologije nenehno spraševal o raznih verskih resnicah.

Takoj po končani gimnaziji je bil leta 1939 poklican in potrjen na vojaškem naboru, vendar so mu služenje vojske kraljevine Jugoslavije odložili do končanih študijev. Aprila 1941, se je vpisal na teološko fakulteto, zatem pa je opravil slovesne zaobljube in se septembra istega leta podal v Rim, kjer je nadaljeval teološke študije na frančiškanskem

ski univerzi Antonianumu. V duhovnika je bil posvečen julija 1943 v Rimu. Zanimivo zadolžitev je sprejel takoj po novi maši. V Vatikanu je poučeval verouk orožnike iz Palatinske garde. Ko so se začele slovenske oddaje na radiu Vatikan, je pri nedeljski oddaji sodeloval z majhnim pevskim zborčkom, sestavljenim iz nekaj duhovnikov in redovnic.

O akademski poti p. Bruna bo spregovoril p. Viktor Papež, a naj vseeno omenim: P. Bruno je predaval na Papeški univerzi Antonianum, od leta 1968 pa tudi na Urbaniani. Predstojniki na Urbaniani so dobro poznali njegove organizatorske sposobnosti, zato so ga leta 1978 imenovali za generalnega tajnika. Imel je nalogo podrektorja. Pripraviti je moral koledar in urnik predavanj, postavljati profesorje na njihova delovna mesta in poskrbeti za njihovo zamenjavo.

Leta 1984 je bil upokojen in bil imenovan za župnika v Žabnicah in oskrbnika svetišča treh dežel na Višarjah. Nazadnje, leta 1995 je bil imenovan za spovednika v samostanu Kostanjevica v Novi Gorici in na Sveti Gori. Predal se je pisanju teoloških člankov in razprav.

Upokojitev je bila nepričakovana in je bila posledica preureditve Antonianuma. Kakor razberem, jo je vodstvo frančiškanskega reda izvedlo na hitro. P. Bruno je pisal provincialu: »Odlok mojih višjih predstojnikov v Rimu me je našel nepripravljenega, zato nisem mogel spočetka trezno misliti. Ko sem začel globlje razmišljati, se mi je zdelo prav, da se popolnoma vživim v novi položaj. Kakor mi je bilo spočetka malo hudo, tako se sedaj kar sprejemam Božjo voljo. Vidim, da bo to dobro za Slomška in Barago, zame pa, da se odtrgam mnogim stvarim, na katere sem bil preveč navezan in se končno vživim v svoj novi položaj upokojenca in pastoralnega delavca«.

Iz tega dopisa diha redovna podoba p. Bruna, pa tudi iz drugih listin, ki sem jih našel v njegovem arhivu. Pogosto je prosil predstojnike za dovoljenje, predvsem za natis knjig. Bil je svobodomislen, a zvest redovnim pravilom. Spomnim se duhovne obnove lansko leto na Sveti gori. Ko je čakal na patra, pri katerem se je redno spovedoval, mi je rekel: »Nikdar nisem opustil brevirja!« Ko ni mogel več brati, je molil očenaše, kakor to dovoljuje sveti Frančišek. P. Bruno je v prošnji za sprejem v red je zapisal: »Svoje življenje želim posvetiti Frančiškovim idealom in ciljem!« To željo in posvetitev je v sebi nosil do konca.

O svojem duhovništvu je p. Bruno zapisal: »Mašniško posvečenje sem prejel 11. julija 1943

v Rimu in že naslednji dan daroval novo mašo v baziliki sv. Pavla. Ker je bila vojna, sem bil sam. Ta dva dneva sta bi la zame najsrečnejša. Deset let sem maševal sam, potem pa sem sprejel kaplanijo pri sestrah, kjer sem ob nedeljah lahko pridigal in tako imel občutek pravega duhovniškega dela. Posebno veselje sem doživel, ko so me v neki škotski cerkvi naprosili, da krstim otroka. Župnik mi je rekel, da razume moje ganotje. Pozneje sem samo še enkrat krščeval, vsega skupaj dvakrat v duhovniškem življenju.

Pravo duhovniško veselje sem imel s svetniškimi procesi; tako sem poleg drugih sodeloval pri procesu bl. Nikolaja Tavelića, vodil in prevel v latinščino škofijski postopek za Gnidovca, šest let trdo delal pri apostolskem postopku za blaženega škofa Slomška in spisal ne samo škofijski, ampak tudi celotni apostolski proces za škofa Baraga. Upam, da me bodo oni pospremili ob bližnjem prehodu v novo življenje!«

Tako upamo tudi mi, ki se poslavljamo od pokojnega p. Bruna. Bil je strokovnjak za eshatologijo, za nauk o poslednjih stvareh, a verjamem, da je ob prehodu iz tega v ono življenje doživel to, kar je zapisal dr. Anton Trstenjak na koncu svoje knjige Umrješ, da živiš. Navaja kar nekaj presenečenj, ki nas čakajo v večnosti:

- Presenečenje v novosti
- V srečanju s popolnoma drugim
- V odvezi od vseh dolžnosti
- V varnosti
- Miru in pokoju
- Popolnosti
- Duhovnosti
- Nove zemlje
- Vsenavzočnosti
- Skladnosti duha in telesa
- Razodetja
- Ljubezni
- Življenja

P. Bruno, če bi sedajle pisali eshatologijo, verjamem, da bi bila polna teh presenečenj. Preko molitve, za katero verjamemo, da prodre v nebesa, se Bogu zahvaljujemo za dar vašega življenja, vam pa za vse s čimer ste nas obogatili in vznemirili. V molitvi bomo čutili vašo bližino in dotik tistega onstran o katerem ste tako radi mislili, govorili in o njem pisali.

P. Bruno, naj bo vaša večnost ena sam pesem in nikoli do konca izpovedana ljubezen.

Naslovník provincie	telefon	fax
p. Stane Zore Ljubljanski nadškof in metropolit Ciril-Metodov trg 4 p.p. 1990, 1001 Ljubljana stane.zore@ofm.si	01 234 26 00	01 231 41 69
Provincialni minister P. Marjan Čuden Tržaška 85 SI-1000 Ljubljana provincialni.minister@ofm.si	+386 41 755 851	+386 1 244 4253
BREZJE Brezje 72 4243 BREZJE brezje@ofm.si <i>Leopold</i> <i>Polikarp</i> <i>Bonaventura</i> <i>Tadej</i> <i>Leon</i> <i>Tomaž</i> <i>Robert</i> <i>Zakristija</i> <i>Romarski urad</i>	04 537 07 ** 03 04 05 07 08 09 18 26 00	04 537 07 20
KAMNIK Frančiškanski trg 2 1241 KAMNIK tel.: 064 179 910 kamnik@ofm.si		
 <i>p. Mari</i> <i>p. Pashal</i> <i>p. Lavrencij</i> <i>p. Ernest</i> <i>p. Franci</i>	040 296 319 0593 66 486 0593 66 480 0593 66 481 0593 66 484	
KOPER Destradijev trg 10a 6000 KOPER koper@ofm.si	0590 73 470	0590 73 475
 <i>p. Andrej</i> <i>p. Boris</i> <i>p. Evgen</i>	72 79 71	
LJUBLJANA - CENTER Prešernov trg 4 1000 LJUBLJANA	01 242 9***	01 242 9 313
<i>porta</i> <i>gost/podstrešje 1</i> <i>provincial</i> <i>faks/provincialat</i> <i>Miran</i> <i>faks - hiša, ZBF</i> <i>ZBF</i> <i>sam./žup. arhiv</i> <i>prov. arhiv</i> <i>Janko</i> <i>Marko</i> <i>faks - Marko</i> <i>Edvard</i> <i>Ksaver</i> <i>Valerijan</i> <i>Jan</i> <i>Ambrož, gvardijan</i> <i>pevski kor</i> <i>regens chori/L. nad. 29</i> <i>Vid</i> <i>Pavle, župnik</i> <i>rekreacijska soba</i> <i>knjižnica</i> <i>šivalnica</i> <i>župnijska pisarna</i> <i>zakristija</i> <i>obednica</i> <i>klerikat/Damjan, Melhior</i> <i>Andraž, vikar, magister</i>	300 301 310 311 312 313 314 316 317 318 322 323 324 328 330 331 332 334 335 336 337 342 343 344 345 346 347 351 355	
LJUBLJANA - BEŽIGRAD Küzmičeva 6 1000 LJUBLJANA lj.bezigrad@ofm.si	0590 717 **	
 <i>Regalat</i> <i>Viktor</i> <i>Jernej</i>	21 22 25	
LJUBLJANA - ŠIŠKA Černetova 20 1000 LJUBLJANA lj.siska@ofm.si	01 583 72 70 01 583 72 **	01 583 72 99
 <i>Bogdan R.</i> <i>Bogdan K.</i> <i>Gregor</i>	77 80 82	
LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo Tržaška 85 1000 LJUBLJANA lj.vic@ofm.si	01 244 42 52	01 244 42 53
 <i>Anton</i> <i>Hieronim</i> <i>Zdravko</i> <i>Marjan</i> <i>Tadej</i> <i>Andrej</i> <i>Boštjan</i> <i>Komisariat</i>	56 57 58 59 61 62 50	
MARIBOR Ul. škofa Maksimiljana Držecnika 7 2000 MARIBOR maribor@ofm.si	02 228 51 10 02 228 51 **	02 228 51 12
 <i>Tomaž H.</i> <i>Benedikt</i> <i>Franc</i>	13 15 16	

SESTRE KLARISE Andreja Bitenca 138 1000 LJUBLJANA	01 518 25 00	
MOŠNJE Mošnje 8 4240 RADOVLJICA	04 533 88 78	04 533 88 78
NAZARJE Samostanska pot 50 3331 NAZARJE nazarje@ofm.si	03 583 19 93 03 583 13 98	03 583 17 53
SESTRE KLARISE Samostanska pot 51 3331 NAZARJE	03 583 13 91	
NOVA GORICA Škrabčeva 1, p.p. 303 5001 NOVA GORICA info@samostan-kostanjevica.si	05 330 77 50 05 330 77 5*	05 330 77 51
 <i>Tomaž</i> <i>Marjan</i> <i>Vili</i> <i>Miran</i>	2 3 4 5	
NOVA ŠTIFTA Nova Štifa 3 1317 SODRAŽICA nova.stifta@ofm.si	01 836 99 43	01 836 99 44
NOVO MESTO Frančiškanski trg 1 8000 NOVO MESTO novo.mesto@ofm.si	07 338 14 70 07 338 14 7*	07 338 14 79
 <i>Peter</i> <i>Marko</i> <i>Krizostom</i> <i>Janez</i>	1 3 4 7	
PROVINCIALNA HIŠA Strunjan 134 telefonska govorilnica	05 678 21 21	
SVETA GORA Sveta Gora 2 5250 SOLKAN sv.gora@ofm.si	05 330 40 20 05 330 40 **	
 <i>Simon Peter</i> <i>Hadrijan</i> <i>Pepi</i> <i>Miha</i> <i>Pavel</i> <i>Rafael</i> <i>Ambrož</i>	22 25 28 30 32 32 37	
SVETA TROJICA Meznaričeva 8 2235 SV. TROJICA V SL. GORICAH sv.trojica@ofm.si	02 720 55 56	02 720 55 56
 p. Jože Urbanija Grabe 33 2277 SREDIŠČE ob Dravi	02 713 40 90 051 265 793	
TUJINA		
ADELAIDE - WEST HINDMARSH Holy Family Slovenian Mission 51 Young Avenue AU - WEST HINDMARSH SA 5007		
MELBOURNE - KEW SS. Cyril and Methodius' Slovenian Mission 19 A'Beckett Street PO BOX 197 AU - KEW VIC 3101	0061 3 9853 7787 mobitel: 0061 412 555 840	0061 3 9853 6176
SYDNEY MERRYLANDS St. Raphael's Slovenian Mission 313 Merrylands Road PO BOX 280 AU - MERRYLANDS NSW 2160	0061 2 9637 7147 0061 2 9682 5478 mobitel: 0061 409 074 760 0061 419 236 783	0061 2 9682 7692
CURIA GENERALIS Via S. Maria Mediatrice, 25 IT - 00165 ROMA	0039 06 684 919	0039 06 638 02 92
FRANCOSKA GVAJANA P. Hugo Delčnjak P. Milan Kadunc <i>Paroisse de St Laurent</i> <i>15 Rue du Colonel Chandon</i> <i>Presbytere</i> <i>B. P. 8</i> <i>GF 97320</i> <i>SAINT LAURENT DU MARONI</i> <i>Guyane Francaise</i>	00594 594 341 260 <i>GSM Milan:</i> <i>00594 694 275</i> 761	
JOHNSTOWN St. Therese's Friary 536 Decker Avenue US - JONSTOWN PA 15906	001 814 539 76 33	
LEMONT St. Mary's Friary 14246 Main Street PO Box 608 US - LEMONT IL 60439	001 630 257 24 94	
Slovensko versko središče	001 630 257 20 68	001 630 257 23 59
NEW YORK St. Cyril's Friary 62 St. Mark's Place US - NEW YORK NY 10003	001 212 674 34 42	001 212 674 34 42

Elektronski naslovi skupnosti	
Provincialat	provincialni.minister@ofm.si
Definitorij	definitorij@ofm.si
Tajništvo province	tajnik@ofm.si
Prokuratura	prokuratura@ofm.si
Založba BF	zbf@ofm.si
Komisariat	komisariat@ofm.si
Generalna kurija	http://www.ofm.org
e-mail	[ime]@ofm.org [ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, secgen, formgen, missgen, econgen, pax, acta, ipd.)
Elektronski naslovi bratov	
Ambrož Mušič	ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko	andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak	andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk.	andrej.vovk.ofm@rkc.si
Anton Jerman	anton.jerman@gmail.com
Benedikt Dejan Emberšič	benediktdejanembersic@gmail.com
Bernard Goličnik	bernard.golicnik@rkc.si
Bernard Karmanocky	bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik	bernardin@susnik.si
Bonaventura Obran	peter.bonaventura.obran@gmail.com
Boštjan Horvat	bostjan.horvat@ymail.com
Bogdan Knavs.	bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus	bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež	boris.markez@rkc.si
C. Gostecnik	christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič	cirilb@bigpond.com
Damjan Kern	damjankern0@gmail.com
Darko Žnidaršič	darko.znidarsic@rkc.si
David Šrumpf	p.david@siol.net
Edvard Kováč	edvard.kovac@guest.arnes.si
Evgen Ketiš	evgen.ketis@gmail.com
Filip Rupnik	filipr@volja.net
Franci Seničar	franci.senicar@gmail.com
Franci Kovše	kovse.franc@siol.net
Gregor Kos	gregor.kos@rkc.si
Hugo Delčnjak	delhug1938@yahoo.fr
Jan Cvetek	jan.cvetek@gmail.com
Jan Dominik Bogataj	janco.bog@gmail.com
Janko Žagar	janko.zagar@hotmail.com
Janez Papa	janez.papa@rkc.si
Jernej Kurinčič	jernej.kurincic@rkc.si
Jože Urbanija	joze.urbanija@gmail.com
Jurij Dolenc	jurij.dolenc@rkc.si
Krizolog Cimerman	krizolog@yahoo.com
Krizostom Komar	krizostom.komar@rkc.si
Ksaver Babnik	ksaver.babnik@gmail.com
Leopold Grčar	leopold.grcar@rkc.si
Mari Osredkar	mari.osredkar.ofm@siol.net
Marijan Cvitak	marijan.cvitak@amis.net
Marjan Čuden	marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk	marjan.cuk@rkc.si
Marko Novak	marko.novak@rkc.si
Matej Papež	pmatej.papez@gmail.com
Melhior Grošelj	mage.maister@gmail.com
Metod Ogorevc	metodofm@sbcglobal.net
Mihael S. Vovk	mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc	milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelič	miran.spelic@rkc.si
Miran Vidic	miran.vidic.ofm@gmail.com
Niko Žvokelj	niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop	pavle.jakop@siol.net
Pepi Lebreht	pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih	pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec	peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko	rafaels@libero.it
Regalat Razbočan	regalat@gmail.com
Robert Bahčič	robert.bahcic@rkc.si
Silvin Krajnc	silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec	simon.peter.berlec@rkc.si
Tadej Inglič	tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec	tadej.strehovec@gmail.com
Tomaž Hočevár	tomaz.hocevar@rkc.si
Tomaž Menart	zu-sv.antona.pad@siol.net
Tomaž Pinter	tomaz.pinter@rkc.si
Valerijan Jenko	valerian@pacific.net.au
Vid Lisjak	pater.vid@gmail.com
Viktor Papež	viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek	vili.pustoslemsek@rkc.si
Zdravko Jakop	zdravko.jakop.ofm@gmail.com

